

HIDROLOĢISKĀ EKSPERTĪZE

2023

KOPSAVILKUMS

Hidroloģisko pasākumu kopums Dabas lieguma Lubāna mitrājs teritorijā, ņemot vērā ekonomiskās sociālās un vides intereses.

Inga Grīnfelde

Hidroloģijas eksperte

SATURS

1. Hidroloģija un ūdens kvalitāte.....	3
1.1. DL Lubāna mitrājs hidroloģiskais raksturojums	3
1.1.1. Ezeri	4
1.1.2. Upes.....	5
1.1.3. Hidrotehniskās būves DL Lubāna mitrājs	7
1.1.4. Hidroloģiskā režīma stabilizēšana Lubāna mitrājā	9
2. Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas mērķi DL Lubāna mitrājs dabas aizsardzības plānam	12
3. Esošo būvju apsekojuma rezultāti.....	13
4. Priekšlikumi par vēlamajiem un nepieciešamajiem pasākumiem ūdens plūsmas uzturēšanai	65
5. Ūdens plūsmas izmaiņu scenāriju izvērtējums	84
5.1. Lubāna ezera ūdens līmeņa stabilizēšana.....	84
5.2. Vecpededzes ūdens plūsmas atjaunošana	85
5.3. Purvaino mežu kā medņu dzīvotnes atjaunošana.....	85
5.4. Klānu pļavu hidroloģijas atjaunošana	86
5.5. Malmutes un Maltas ūdens plūsmas atjaunošana - ūdens apmaiņas nodrošināšana Lubāna ezerā	87
6. ZMNĪ ANM projektu izvērtējums dabas lieguma Lubāna mitrājs kontekstā.....	87
6.1. Atļautie meliorācijas sistēmas apsaimniekošanas pasākumi.....	98
6.2. Ekspertu vērtējuma apkopojums	104

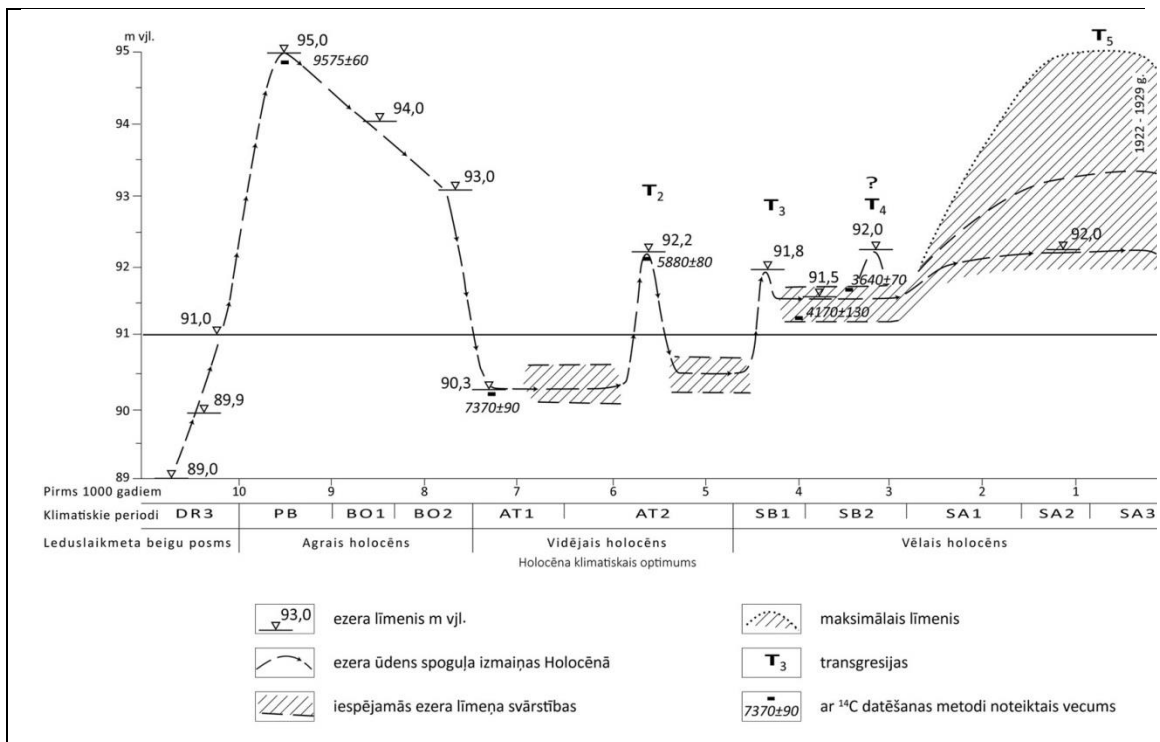
Lubāna mitrāja hidroekoloģiskās situācijas izpētes rezultāti

1. Hidroloģija un ūdens kvalitāte

1.1. DL Lubāna mitrājs hidroloģiskais raksturojums

DL Lubāna mitrājs ir Latvijas lielākais mitrājs, kas ietver lielāko daļu senā Lubāna paleo ezera teritoriju. Lubānas līdzenums aizņem vairāk kā 1000 km² un stiepjas aptuveni 55 km garumā Z – D virzienā un aptuveni 45 km platumā R – A virzienā.

Lubānas līdzenuma perifērijā, it sevišķi tā DR daļā ir plašas apdzīvotas mālainu lauksaimniecības zemju teritorijas, kas bieži (1813., 1834., 1859., 1867., 1901., 1903., 1922., 1924., 1926., 1928. u.c. gados) pavasara palos applūda. Tas bija par iemeslu tam, ka jau 1922.gadā Latvijas Republikas Satversmes sapulce pieņēma lēmumu par Aiviekstes upes regulēšanu.

1.attēls. Lubāna paleo ezera līmeņu izmaiņu shēma Holocēnā (<https://enciklopedija.lv/skirkklis/51670-Lub%C4%81na-ezers>)

Laikā no 1926. līdz 1937.gadam tika īstenoti plūdu samazināšanas pasākumi Lubānas zemienē, kuri nedeva gaidītos rezultātus (Lubāna ezers bija praktiski nolaists). 1940.gadā toreizējās Zemkopības ministrijas Kultūrtehniskā daļa izvirzīja uzdevumu atjaunot Lubāna ezeru. Sekojošais Otrais Pasaules karš šos darbus uz laiku pilnīgi pārtrauca. Lubānas problēmas risināšana atsākās 1954.gadā.

Lubāna zemienes hidroloģiskā pārveidošana turpinājās veicot apjomīgus hidromelioratīvo un hidrotehnisko būvju celtniecību līdz pat 1984.gadam.

Kopš Lubāna Ziemeļu dambja (aizsargdambja) nodošanas ekspluatācijā 1984.gadā un Aiviekstes hidromezgla (regulatora) darbināšanas uzsākšanas 1985.gadā, Lubāna ezera ūdens līmeņi tiek regulēti ar divām regulēšanas būvēm – Aiviekstes iztekā un ezera izvadkanālā. Kopš 1985.gada Lubāna ezers ir pārveidots par Lubāna ūdenskrātuvi. To darbināšanas režīms atkarīgs no vēlamā un faktiskā ūdens līmeņu režīma Lubānas zemienes ziemeļu daļā (Aiviekstē) un Meirānu kanāla platībās.

1.1.1 Ezeri

Lubāna ezers

Lubānas ezers ir lielākais ezers Latvijā. Ezers atrodas Austrumlatvijas zemienes Lubāna līdzenuma dienvidaustrumu daļā, kas ir zemākā vieta (92,5 m virs jūras līmeņa) Lubāna līdzenumā. Lubāns ietilpst Daugavas baseinā. Ezera garums dienvidrietumu un ziemeļaustrumu virzienā ir apm. 16 km, bet platums rietumu un austrumu virzienā ir apm. 8 km, lielākais dziļums ir 2,5 m, vidējais dziļums ir 1,6 m. Lubāna ezera platība pie normāla ūdens līmeņa ir 82,10 km², pie minimāla – 66,96 km², bet palu laikā tas sasniedz 95,53 km² lielu platību.

No ezera iztek Aiviekste, ietek Malta un Rēzekne, pārējās agrākās ietekas novirzītas no ezera ar apvedkanālu. Ūdens līmenis tiek regulēts, izmantojot Aiviekstes slūžas un ezera Izvadkanāla slūžas. Lubāna krastus ietver 36 km gari dambji un tas ir vislielākais iedambētais ezers Eiropā. Lubāna ezerā ir viena sala – Akmeņsala. Ezera gultne dūņaina, vietām mālaina un akmeņaina (galvenokārt dolomīta šķembas).

Teirumnieku ezers

Ezers atrodas Rēzeknes rajonā, Nagļu pagasts administratīvajā teritorijā. Beznoteces purva ezers Teirumnieku purva rietumu daļā. Ezera krasti zemi, purvaini, gar krastu iet Teirumnieku purva dabas taka. Ezera spoguļa laukuma platība 9.9 hektāri. Maksimālais dziļums ir 3.9 metri.

Gomelis

Ar Ziemeļu dambi no Lubāna ezera ziemeļu daļas atdalīta teritorija. Izveidojusies pēc dambja izbūvēšanas 1981.gadā. Gomelī ir atsevišķi atklāta ūdens laukumi, pārējo teritoriju lielās platībās aizņem klānu pļavas.

Lielais Kiuriņš, Mazais Kiuriņš, Akleits, Guļbeits

Šie ezeri ir sekli, ar dūņainu grunti, zemiem, purvainiem krastiem un nelieliem sateces baseiniem, kuros atrodas meži un purvi. Mazais Kiuriņu ezers ir beznoteces. No Guļbeita iztek un līcā ietek ļoti aizaugusi Vējupīte. No Lielā Kiuriņu ezera iztek grāvis uz Salas purva ziemeļu daļas novadkanālu, taču tas ir aizaudzis un notece ir nenozīmīga. No ezera rietumu daļas iztekošais grāvis ietek Krēslītes kanālā. Abos Kiuriņu ezeros ir līdz 4 m biezs sapropēja slānis.

1.tabula. Ezeru morfometriskie rādītāji

Ezers	Platība, ha	Vidējais dziļums, m	Maksimālais dziļums, m	Sateces baseina platība, km ²
Lubāns	8200	1,6	2,5	2 040
Teirumnieku	9,9		3,9	
Lielais Kiuriņš	65,8	0,5	3,1	5
Mazais Kiuriņš	16,8	0,9	2,1	3
Akleits	6,5			
Guļbeits	5,5			

1.1.2 Upes

Aiviekste

Lielākā upe Lubāna līdzenumā. Aiviekste iztek no Lubāna ezera un ietek Daugavā pie Pļaviņām. 3km no iztekas Aiviekste sadalās divos virzienos – Kalnupē un Vērdē, kurās vēlāk (pēc apmēram 4 km) savienojas. Kopš 1981.gada Lubāna ezerā uz Aiviekstes iztekas ūdens plūsmu regulē slūžas. Pavasara palu laikā neskatoties uz to ka ar slūžu palīdzību tiek samazināta ūdens pieplūde no Lubāna ezera un izspridzināto dolomīta sliekšni – Akmeņtaci, kas tika darīts, lai palielinātu Aiviekstes caurplūdumu, pavasara palu laikā veidojas negatīvs hidrauliskais slīpums – ūdens tek divos virzienos – kā uz Daugavu, tā arī uz Lubāna ezeru.

1937.gada hidrotehnisko darbu gaitā tika iztaisnots viens no Aiviekstes atzariem – Vērde, tika izrakts Vērdes kanāls.

Iča

Upe sākas Pirtnieku ezerā Burzavas paugurainē. Lejtecē tā tek pa Lubāna līdzenumu, gultne iztaisnota un padziļināta. Netālu pirmās ietekas Aiviekstē tajā ietek Aiviekstes attekas – Kalnupe un Vērde. 2013. gada oktobrī upē tika konstatēts toksisks piesārņojums, kura dēļ gāja bojā zivis.

Abaine

Iztek no Balto klāņu dienvidu daļas. Meliorācijas laikā tās dienvidu daļa tika savienota ar Lubāna ezeru. Pēc Ziemeļu dambja izbūves Abaine ar ezeru nav savienota un plūst caur mežu un purvu masīvam ziemeļu virzienā uz Aivieksti.

Zvidze

Sākas Zvidzes ezerā, tek cauri Baltajiem klāņiem un ietek Aiviekstē

Abora, Nainiekste

Abas upes ir nelielas Abaines labā krasta pieteka, Abora iztek no Vilku purva un Nainiekste no Nainiekstes purva.

Krēsle (Krēslīte)

Aiviekstes labā krasta pieteka. Sāka Adzeles pacēlumā uz ziemeļiem no Gaigalavas, agrāk, pirms dambja izbūves tā bija Rēzeknes labā krasta pieteka.

Rēzekne

Rēzeknes upe iztek no Rāznes ezera, izteku regulē ar slūžām un tā ietek Lubāna ezerā. Rēzeknes garums ir 116 km. Baseina augšdaļā pietece galvenokārt no ezeriem, lejtecē - no purviem. Lejtecē - lejpus Murāniem regulēta. Kreisajā krastā izvietoti zivju dīķi, ko uzpilda no Maltas, bet ūdeņus novada Rēzeknē. Lejpus Orenišu dīķiem upē pa Maltas-Rēzeknes kanālu tiek pievadīti Maltas ūdeņi, sakarā ar ko Rēzeknes notece un baseins ir dubultoti (agrākā baseina platība 1160 km², tagad 2025 km²). No Žogotām līdz Lubānam upe ir iedambēta, kanālā tās dziļums sasniedz 7 m. Upe stipri aizaugusi, augštecē un vidustecē līdz pat 80%. Dominē meldri, niedres, glīvenes un elodejas.

Malta

Malta ir Rēzeknes kreisā krasta pieteka. Malta ir 105 km gara. Malta uzņem ūdeņus no daudziem ezeriem Latgales augstienes centrālajā daļā. Līdz 1966. gadam Malta ietecēja Lubāna ezerā. Tagad Malta pa Maltas-Rēzeknes kanālu novadīta Rēzeknes upē. Vecmaltas gultne (6 km) izmantota par Īdeņas kanāla posmu, kurā saplūst ūdeņi no Nagļu dīķiem.

Suļķa

Izteks - no Bobas purva. Tek ziemeļrietumu virzienā, kādreiz ietecēja Lubāna ezerā. Suļķas lielākā pieteka - Boltais grāvis. Atteka uz Malmutes upi - Mežulne. Ietek Īdeņas kanālā.

Malmuta

Malmuta tagad ietek Meirānu kanālā. Malmutas garums 31 km, kritums 14 m, baseins 192 km². Tek pa purvainām pļavām. Lielākā pieteka Kažauka (15 km), kā arī vairāki meliorācijas novadgrāvji. Baseinā 37 nelieli ezeri. Agrāk ietecēja tieši Lubāna ezerā.

Vecmalmuta

Vecmalmuta ir Īdeņas kanāla kreisā krasta pieteka. Tā ir vecā Malmutas upes gultne līdz Meirānu kanāla izbūvei. Tek ziemeļu virzienā, tagad ietek Īdeņa kanālā.

Ciska

Izteks no Salenieku purva. Tek apmēram austrumu virzienā, kādreiz ietecēja Lubāna ezerā. Ietek Īdeņas kanālā.

Lisiņa

Izteks no Lisiņa ezera (Teiču dabas rezervātā). Pirms meliorācijas ietecēja Lubānā un bija par 7 km garāka, tagad ir Meirānu kanāla pieteka. Pa tās agrākās lejteces gultni 3,5 km garumā plūst Īdeņu kanāls, tikai pretējā virzienā.

Asna

Zvidzes kanāla labā krasta pieteka, senāk ietecēja Lubānā.

Bolupe

Vecpededzes pieteka. Upe ir 82 km gara.

Pededze

Pededze ir Aiviekstes labā pieteka; sākas Igaunijā, kur saucas Pedetsi (igauņu: Pedetsi jõgi), tek pa Igaunijas un Krievijas robežu. Ietek Aiviekstē pa Jaunpededzes kanālu. Noteka uz Vecpededzi ir aizšķērsota ar dambi un vecupe barojas no polderu novadītajiem ūdeņiem un pietekas Bolupes. Garums Latvijā — 131 km. Baseina platība Latvijā 1520 km².

Tīrumgrāvis (Tīro grāvis)

Pededzes labā krasta pieteka, garums — 16 km.

1.1.3 Hidrotehniskās būves DL Lubāna mitrājs

Kanāli

Meirānu kanāls - kanāla garums ir 24.8 km, sateces baseins 760 km². Sākotnēji kanālu projektēja jau 1848.gadā, bet tas tā laika nepietiekamo tehnisko iespēju dēļ netika līdz galam izbūvēts. Meirāna kanāls izbūvēts laikā no 1955.gada līdz 1960.gadam. Meirānu kanāla uzdevums ir uztvert Lisiņas, Teicijas, Ūjiņas, Asnupes un Malmutas upes ūdeņus pirms to ieplūšanas Lubāna ezerā un pa visīsāko ceļu aizvadīt tos līdz Aiviekstei.

Ezera izvadkanāls nodots ekspluatācijā 1965. gadā. Garums 4,4 km. Kanāls savieno Lubāna ezeru ar Meirānu kanālu. Plūdu regulēšanā tas tiek izmantots kā tranzītkanāls.

Zvidzienes kanāls nodots ekspluatācijā 1964. gadā; tā garums ir 18,1 km, sateces baseins ir 77.2 km². Kanāls iztek no Zvidzes ezera un ietek Meirānu kanālā pie Kalnagala hidromezgla caur regulējamām slūžām. Gar kanāla kreiso krastu no Ikauniekiem līdz Asnupei un tālāk gar Lubāna ezera krastu līdz Lielā purva dienvidu malai ir izbūvēts aizsargdambis. Gan kanāls, gan dambis uzbūvēti lai pasargātu no plūdiem zemes gar ezera rietumu krastu.

Īdeņu kanāls izrakts lai no plūdiem pasargātu Lubānas zemienes dienvidrietumu, dienvidu un dienvidaustrumu daļu. Tas virzās pa veco Maltas upes gultni un ir ievadīts Meirānu kanālā pie Ikauniekiem (pie Kalnagala hidromezgla). Tā kopgarums ir 23,4 km.

Dambji

Ziemeļu dambis izveidots ar hidromehānizācijas paņēmieni, 11 km garumā uzskalojot grunti no ezera gultnes posmā no Rēzeknes upes ietekas ezerā, un šķērsojot Aiviekstes izteku, savienots ar Zvidzienes dambi ezera ziemeļrietumu daļā. Dambja virsas platums 10 m un kalpo par pamatni vietējam autoceļam V 560 Gaigalava – Kvāpāni – Degumnieki. Augstums 2,7 – 5,9 m.

Zvidzienes dambis gar ezera rietumu malu 14 km garumā uzbērts, veidojot Zvidzes kanālu, no kūdras un minerālgrunts maisījuma. Šķērsojot ezera izvadkanālu, dambis savienojas ar Dienvidaustrumu un Meirānu kanāla dambjiem. Dambja virsa platums – 4,5 – 6,5 m. Augstums 2,0 – 3,5 m.

Dienvidaustrumu dambis uzbērts, rokot Īdeņas kanālu agrāk Lubānā ietekošo Malmutes, Sulķas un Maltas ūdeņu novadīšanai no ieteces ezerā, un 12,5 km garumā atdala no zemienes dienvidu daļas. Dambja augšgals pieslēdzas Īdeņu purva augstajām platībām. Dambja virsas platums - 4,5 m. Augstums 2,6 – 4,7 m.

Ūdenskrātuves ziemeļaustrumu daļu 4 km garumā norobežo **Lubāna ezera Austrumu dambis**. Dambju virsas platums 4,5 m, augstums 2,6 – 4,7 m.

Aizsargdambju virsas augstuma atzīmes robežās no 96,0 m līdz 96,5 m EVRS (Eiropas vertikālās atskaites sistēma jeb LAS-2000,5).

Regulatori/hidromezgli

Aiviekstes hidromezgla Aiviekstes regulators Ziemeļu aizsargdambī (dambī) Aiviekstes iztekā no ezera.

Kalnagala hidromezgla Kalnagala regulators Zvidzienes un Dienvidaustrumu aizsargdambī (dambī) ezera izvadkanālā.

Maltas slūžas

Maltas slūžas uz Maltas pārrakuma uzbūvēja, lai radītu ūdenskrātuvi ūdens padošanai uz Oreniešu – Drabaku zivju dīķiem. Darbojas kopš 1967. gada. Pie slūžām uzbūvēta Nagļu HES. Ūdeni no ūdenskrātuves praktiski izvada tikai caur HES. Pārrakuma nogāzes un dambji apauguši ar krūmiem un kokiem.

Polderi

Zvidzienes polderis

Zvidzienes kanāla baseina augšgalu jau tūlīt pēc kanāla ierīkošanas paštecē nevarēja nosusināt pilnvērtīgi. Ar laiku, kanālam piesērējot un aizaugot, pilnvērtīgas platību nosusināšanas iespējas pasliktinājās. Tāpēc uzbūvēja un 1986. gadā nodeva ekspluatācijā sūkņu staciju. Tā atrodas Lubāna ezera Ziemeļu un Rietumu aizsargdambju saskares rajonā. Ūdeni pārsūknē uz Lubāna ezeru. Tādejādi ir izveidojies polderis ar 4143 ha lielu platību. Sūkņus darbina tad, kad tas vajadzīgs. Mazūdens periodā lieko ūdeni no poldera teritorijas iespējams novadīt pa Zvidzienes kanālu pašteses ceļā uz Meirānu kanālu. Lielākā poldera teritorijas daļa tiek apsaimniekota.

Kapūnes polderis atrodas pie Vārnienes upes, netālu no tās ietekas Balupē. Nodots ekspluatācijā 1975.gadā. Sūkņu stacijā bija uzstādīti trīs sūkņi.

Krēslītes polderis

Krēslītes polderis ierīkots Rēzeknes upes labajā krastā pie Krēslītes upes agrākās ietekas. Nodots ekspluatācijā 1984. gadā. Sūkņu stacijā uzstādīti pieci sūkņi.

Dziļāunes polderis

Dziļāunes polderis atrodas Ičas upes labajā krastā pie Dziļāunes upes ietekas Ičā. Nodots ekspluatācijā 1987. gadā. Uzstādīti trīs sūkņi. Mazūdens periodā lieko ūdeni no poldera teritorijas iespējams novadīt Ičas upē pašteses ceļā.

Salas polderis (projektētais)

Salas poldera būvniecība tika uzsākta, bet netika pabeigta. Izrakti tikai kanāli un krājbaseins, uzbūvēts dambis gar Salas purva malu.

Zivju dīķi

Orenišu-Drabāku dīķi

Dīķu masīvs atrodas Rēzeknes upes kreisajā krastā trijstūrī, kas veidojas augšpus Maltas pievienojumam. Šajā teritorijā ietilpst 10 ganību dīķi ar kopējo platību 978 ha, kas tika nodoti ekspluatācijā 1969. gadā. Ūdens padeve dīķos tiek realizēta no Maltas upes ūdenskrātuves pa kanālu sistēmu.

Nagļu – Ļodānu dīķi

Dīķu masīvs izvietojas ap Veco Maltas gultni. Dīķu kopējā platība 776 ha.

Īdeņas dīķi

Kopējā platība 1391 ha. Lubāna ezera piekrastes teritorijā ietilpst 8 lieli dīķi un 17 nelieli - audzēšanas, nārsta un ziemošanas dīķi, ko sāka ekspluatēt 1974. gadā.

Sākotnēji ūdensapgāde tika realizēta ar sūkņu staciju palīdzību, bet kopš 1997.g. to darbība tika pārtraukta, ūdenslīmenis dīķos lielā mērā atkarīgs no līmeņa Lubāna ezerā vai nokrišņu daudzuma. Pašreiz ūdens līmenis lielākajā daļā dīķu ir nepietiekošs, kā rezultātā dīķi aizauguši ar niedrājiem un krūmiem. Īdeņas paugura austrumu pusē ir trīs lieli dīķi, to platība attiecīgi – 104 ha, 62 ha un 80 ha. Sakarā ar sūkņu stacijas darbības pārtraukšanu 1997.gadā, ūdens līmenis dīķos pazeminājās un pašlaik platības daļēji aizaugušas.

Kvāpānu dīķi

Kvāpānu dīķi atrodas Rēzeknes upes labajā krastā. Šajā teritorijā ietilpst 6 dīķi ar kopējo platību 626 ha, kas tika ierīkoti agrākajā Lubāna ezera applūduma daļā un tika sākti ekspluatēt 1983. gadā. Sākotnējā dīķsaimniecības shēmā tie nebija paredzēti. Kopš 1997.g., kad tika pārtraukta sūkņu stacijas darbība, ūdenslīmenis dīķos atkarīgs no līmeņa Lubāna ezerā.

1.1.4 Hidroloģiskā režīma stabilizēšana Lubāna mitrājā

Meliorācijas pasākumu rezultātā DL Lubāna mitrājs un tā centrā esošā Lubāna ezera hidroloģiskais režīms ar hidrotehnisku pasākumu palīdzību ir izmainīts jau vairākkārt un tas galvenokārt ir darīts ar mērķi **risināt plūdu problēmu** un lai **palielinātu lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības**. Neskatoties uz to, ka Lubāna mitrājs ir ievērojami pārveidots, tā ir bioloģiski viena no daudzveidīgākajām teritorijām Latvijā ar izcilām dabas vērtībām.

Izstrādājot Lubāna ūdenskrātuves ekspluatācijas noteikumus 1983.gadā un precizētos Lubāna ezera un hidrotehnisko būvju ekspluatācijas noteikumus 1992.gadā, tika veikta hidroloģisko un ūdenssaimniecisko aprēķinu matemātiskā modelēšana un tika pamatots šāds Lubāna zemienes regulēšanas režīms:

- augstākais ūdens līmenis Lubāna ezerā ārkārtējos apstākļos nepārsniegtu atzīmi 95,3 m (jeb 95,44 EVRS);
- normālais uzstādīnājuma līmenis Lubāna ezerā 93,0 – 92,0 m (jeb 93,14 – 92,14 m EVRS);
- minimālais ūdens līmenis Lubāna ezerā nebūtu zemāks par 91,2 m (jeb 91,34m EVRS);

- zemienes ziemeļu daļas Aiviekstes platību nosusināšanas sistēmu darbībai pēcplūdu periodā augstākais ūdens līmenis Aiviekstes iztekā nepārsniegtu 91,6 m (jeb 91,74m EVRS);
- Meirānu kanāla platību nosusināšanas sistēmu darbībai pēcplūdu periodā augstākais ūdens līmenis Meirānu kanālā nepārsniegtu 92,0 m (jeb 92,14m EVRS);
- zivju dīķu nolaišanas laikā (septembrī – novembrī) ūdens līmenis Lubāna ezerā nebūtu augstāks par 92,0 m (jeb 92,14m EVRS).

2016.gadā tika apstiprināti jauni Lubāna ezera ekspluatācijas noteikumi, kuru laikā tika izvērtēti iepriekšējā darbības periodā (1985.-2013.g.) novērotie ūdens līmeņi, kā rezultātā tika precizēti iepriekš minētie ūdens līmeņa regulēšanas režīma nosacījumi ar papildus nosacījumiem (paaugstinot) pirmsplūdu vidējo ūdens līmeņus ezerā nosakot šādus Lubāna ezera ūdens līmeņus:

- vidējais pirmsplūdu (janvāris – marts) ūdens līmenis ezerā – 92,4 m EVRS (iepriekš - 92,14 m EVRS);
- pirmsplūdu ūdens līmenis janvārī - martā ezerā gadījumā, kad tiek prognozēta augsta pavasara pietece (zemākais pieļaujamais ūdens līmenis) – 91,5 m EVRS, (iepriekš – 91,34 m EVRS);
- ezera līmeņa stabilizēšana pēcplūdu periodā uz atzīmi 93,0 m EVRS (iepriekš – 92,14 m EVRS).

Lubāna mitrāja un Lubānas ezera izmantošana ir nozīmīga virknei interešu grupu un visām šīm interešu grupām, attiecībā uz Lubāna mitrāja “normālo” hidroloģisko stāvokli ir atšķirīgi viedokļi.

ES un globālā kontekstā DL Lubāna mitrājs, kā Natura 2000 vietai, starptautiskās putnu aizsardzības organizācijas *BirdLife International* putniem nozīmīgai vietai, Ramsāres konvencijas¹ vietai ievērojama uzmanība tiek pievērsta ekoloģiskiem un dabas aizsardzības aspektiem. Vairāku starptautisku un Latvijas mēroga projektu ietvaros ir meklēti risinājumi, kā saglabāt Latvijas lielākā iekšzemes mitrāja – Lubāna mitrāja kompleksa dabas daudzveidību, vienlaikus nodrošinot ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu. Īpaša uzmanība tiek pievērsta hidrotehnikai risinājumiem, jo tieši hidroloģisko faktoru kopums nosaka teritorijas bioloģisko daudzveidību un atbilstošus saimnieciskās darbības veidus.

Lai spriestu par kādas teritorijas hidroloģisko režīmu un analizētu hidroloģiskā režīma izmaņu ietekmi uz teritoriju, ir attiecīgu regulāru, pietiekoši ilgstošu hidrometrisko novērojumu datu pieejamība. Aiviekstes un Lubāna ezera baseina upju hidroloģiskā izpēte ir uzsākta jau 1923.gadā - uz Aiviekstes un upes baseinā bija ierīkoti 17 hidrometriskie posteņi. Jau sākotnēji šie posteņi bija divu institūciju pārraudzībā, arī tagad hidrometrisko un hidroloģisko novērojumu stacijas apkalpo divi valsts institūcijas – Zemkopības ministrijas (VSIA ZMNĪ) un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (LVĢMC).

Pašlaik Aiviekstes baseinā darbojas 3 Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra hidroloģiskās novērojumu stacijas, no kurām neviena nav DL Lubāna mitrājā teritorijā, stacija Aiviekstes HES, stacija Lubāna, stacija Litene. Hidroloģisko novērojumu stacijās tiek veikti

¹ kopš 2002. gada teritorija iekļauta likuma „Par 1971. gada 2. februāra Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”

šādi novērojumi: automātiski - ūdens līmenis, ūdens temperatūra; manuāli - ūdens objekta stāvoklis, ledus biezums, sniega biezums uz ledus, ūdens caurplūdums.

VSIA ZMNĪ sistemātiskus virszemes ūdensobjektu un meliorācijas sistēmu ūdens režīma novērojumus un mērījumus DL Lubāna mitrājs veic sekojošos hidrometriskos posteņos: Lubāns Ziemeļu dambis (ūdens līmenis), Aiviekste izteka (ūdens līmenis), Aiviekste Nagļiņi (ūdens līmenis), Pededze Vikšņi (ūdens līmenis un caurplūdums), kur notiek ūdenslīmeņu un/vai caurplūdumu mērījumi.

Apkopojums par DL Lubāna mitrājs teritorijā esošajām meliorācijas sistēmām sniegts 2. tabulā.

2.tabula. DL Lubāna mitrājs teritorijā esošās meliorācijas sistēmas sateces baseinu līmeņi

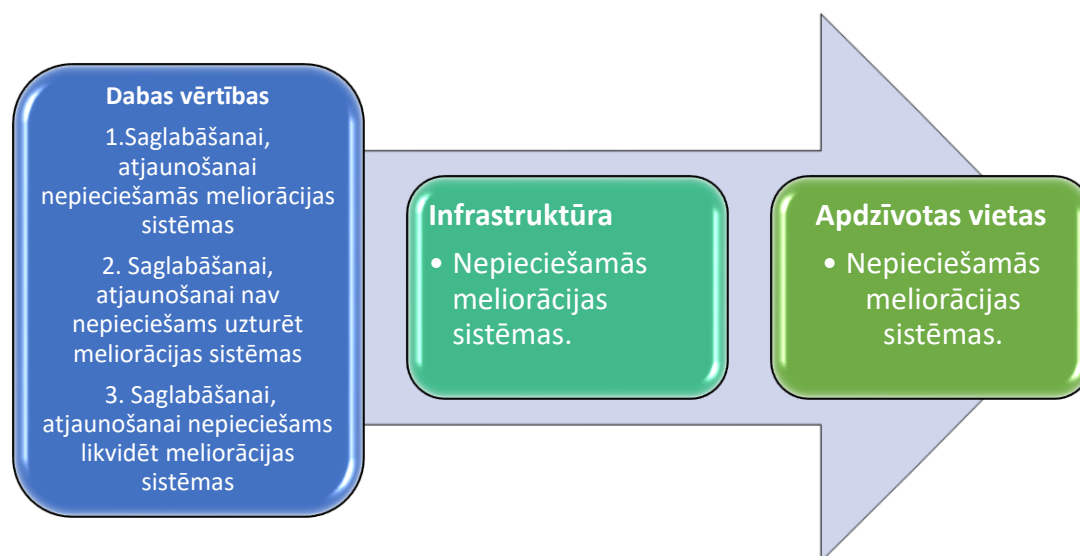
Ūdens saimnieciskā iecirkņa kods	Ūdensteces vai sateces baseina nosaukums	Ūdens saimnieciskā iecirkņa apraksts	Augšgala attālums no grīvas, km	Platība km ²	Piezīmes
42	Aiviekste	Baseins	182	9321,0	Vilku purvs, Apdzīvota teritorija (Lubāna)
425421	Bolupe	Bolupe no Vornīnes līdz ietekai Vecpededzē	14	58,7	Šņitkas purvs,
4252	Abaine	Abaine no iztekas līdz ietekai Aiviekstē	10	46,0	Purva teritorijas
42381	Liede	Liede no Mandaugas līdz ietekai Aiviekstē	6	8,6	Autoceļš P83, Apdzīvota teritorija (Piekalnes)
4258	Zvidze	Zvidze no iztekas līdz ietekai Aiviekstē	11	23,2	Purva teritorijas, Nainiekstes purvs
42341	Meirānu kanāls	Meirānu kanāls no Zvidzianas kanāla līdz ietekai Aiviekstē	25	673,0	Autoceļš V868, Apdzīvota teritorija (Meirāni), (Kalgals)
4272	Krēsle	Krēsle no iztekas līdz ietekai Aiviekstē	33,8	33,8	Apdzīvota teritorija (Gaigalava), Autoceļš V560
42811	Rēzekne	Rēzekne no Tarasīnes (Krēslītes poldera) līdz ietekai Lubānā	3	7,6	Orenīšu dīķi Apdzīvota teritorija (Rikava)
42821	Malta	Malta no Lauzas līdzietekai Rēzeknē	34	149,2	Nagļu ūdenskrātuve, Apdzīvota teritorija (Nagli)
4234921	Malmuta	Malmuta no	4	11,9	Autoceļš V592

Ūdens saimnieciskā iecirkņa kods	Ūdensteces vai sateces baseina nosaukums	Ūdens saimnieciskā iecirkņa apraksts	Augšgala attālums no grīvas, km	Platība km ²	Piezīmes
		Strodauks līdz ietekai Meirānu kanālā			Meirānu kanāla aizsargdambis D-1
4261	lča	lča no Dziļānes līdz ietekai Aiviekstē	16	140,3	Bērzpils purvs, Dziļānes polderis,

2. Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas mērķi DL Lubāna mitrājs dabas aizsardzības plānam

Rekomendāciju izstrādē meliorācijas sistēmu uzturēšanai DL Lubāna mitrājs nākotnē tika ņemti vērā vairāki faktori, kur primāro lomu spēlēja dabas vērtību saglabāšana.

Lai sniegtu rekomendācijas meliorācijas sistēmu uzturēšanai tika izveidots lēmumu pieņemšanas algoritms, kas prezentēts 2.attēlā. Primāri tiek izvērtēta meliorācijas sistēmu ietekme uz dabas vērtībām un pieņemti lēmumi dabas vērtību atjaunošanai un saglabāšanai, papildus tiek izvērtēta meliorācijas sistēmu ietekme uz infrastruktūru un apdzīvotajām vietām.

2.attēls. Meliorācijas sistēmu izvērtēšanas lēmumu pieņemšanas algoritms

Turpmākie meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumi noteikti ūdensteču sateces baseiniem, un atļauto apsaimniekošanas pasākumu noteikšanā lietotas sekojošas definīcijas:

Likvidējamās meliorācijas sistēmas – sistēmu darbība apdraud īpaši aizsargājama biotopa/u eksistenci. Samazina ūdens plūsmu, lai nodrošinātu biotopam nepieciešamo mitruma režīmu. Nerada applūšanas riskus lauksaimniecībai, infrastruktūrai vai apdzīvotām vietām.

Nav nepieciešams uzturēt meliorācijas sistēmas – sistēmu **dabiskošanās** un caurvades spējas samazināšanās neietekmē vai uzlabo īpaši aizsargājama biotopu eksistenci un nerada applūšanas riskus lauksaimniecībai, infrastruktūrai vai apdzīvotām vietām.

Nepieciešams **uzturēt** meliorācijas sistēmas - sistēmu uzturēšana nodrošina īpaši aizsargājama biotopa/u eksistenci, novērš applūšanas riskus lauksaimniecībai, infrastruktūrai vai apdzīvotām vietām.

3.Esošo būvju apsekojuma rezultāti

Esošo hidrotehnisko būvju apsekošana tika veikta 2021. gada jūnija sākumā.

Solas (Salas) purva ziemeļu daļa skats no zālāju platībām, kadastra Nr.38500060027
Koordinātas: 56.799150, 27.032403

3.attēls. Skats uz Solas (Salas) purva grāvi no zālāju platībām

Dziļāunes poldera apvadkanāls susina Bērzpils purva dienvidaustrumu malu. Kanāla stāvoklis fiksēts attēlos Koordinātas : 56.828905,26.996262.

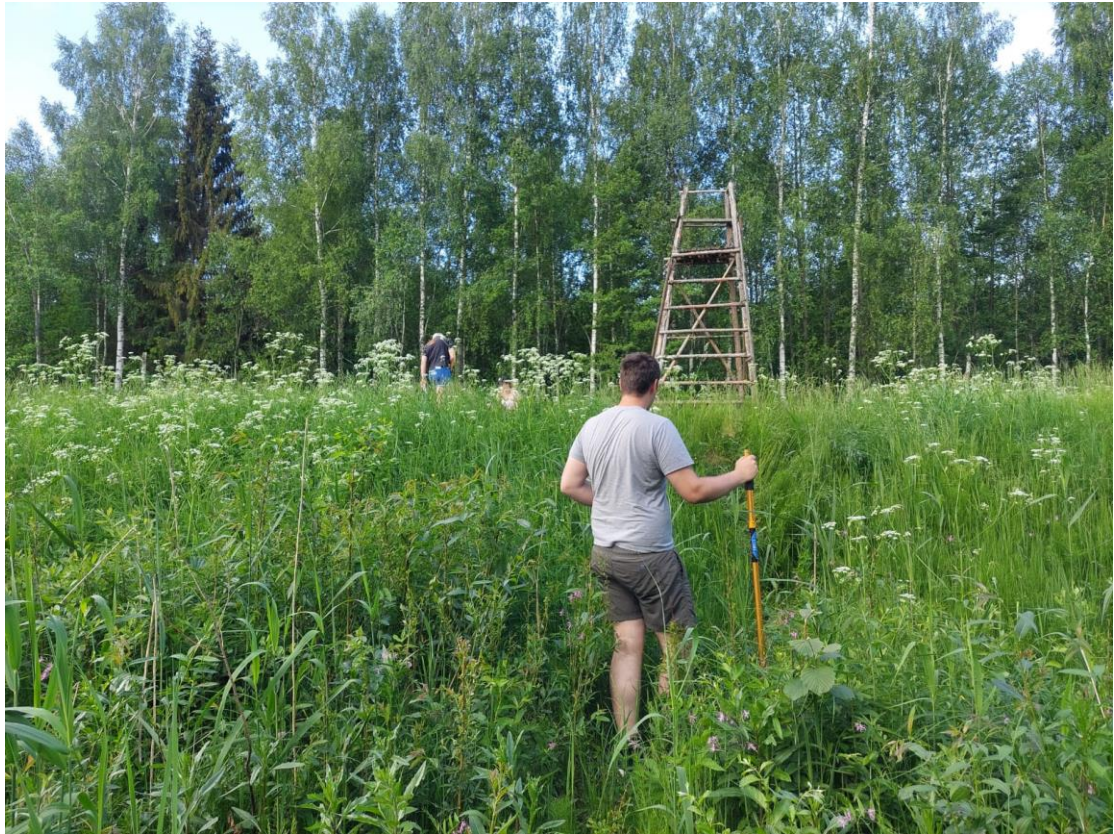

4.attēls. Skats uz Dziļāunes poldera apvadkanālu

Krēsles upes gultnē ir izveidoti bebru dambji, kas palielina plūdu riskus. Papildus Bebraine rada gruntsūdens līmeņa paaugstinājumu, kas palielina slāpekli mīlošu augu, īpaši niedru monokultūru veidošanās risku. Koordinātas: 56.758496,27.013165

5.attēls. Bebru dambis Krēsles upē

6.attēls. Bebraines ietekmes zonā veidojas niedru monokultūras

Gaigalavas pagasts. Iedzīvotāju (mednieku) ierosinājums, lai varētu nodrošināt pašvaldībai piekritīgās zemes apsaimniekošanu, nepieciešams plānā paredzēt caurtekas un pārbrauktuves izbūvi zemāk shēmā norādītajā vietā. Koordinātas 56.816350, 26.909270

7.attēls. Ieteicamā caurtekas vieta pēc ierosinājuma.

8.attēls. Ieteicamā caurtekas vieta dabā.

9.attēls. Ieteicamā caurtekas vieta pēc apsekojuma dabā.

Aiviekstes hidromezgla sanešu aizsargdambji D-1 un D-2 Madonas novadā.

Dambis ir labā vizuālā stāvoklī. Dambja labajā pusē (skatoties uz ezeru) atrodas pussagruvusi ēka, kura jau pa pusei ir ūdenī.

Dambja galā ir izveidota lapene un atpūtas vieta. Koordinātas: 56°48'54.3"N 26°54'21.3"E

10.attēls. Sanešu akumulācija, skats uz Lubāna ezeru.

11.attēls. Ieteicamā caurtekas vieta pēc ierosinājuma.

D-2 sanešu aizsargdambis. Līdzīgi, kā D-1 dambim te ir izveidojušies saneši. D-1 dambi un D-2 dambi savieno kājnieku tilts, kurš šobrīd arī kalpo kā sanešu aizsargdambis. Koordinātas: 56°48'56.1"N 26°54'25.5"E

12.attēls Skats uz D-2 sanešu aizsargdambi.

Aiviekstes hidromezgls ir labā vizuālā stāvoklī. Tikai ieplūdes daļā tika konstatēti 3 miruši bebri. Koordinātas: 56°48'59.0"N 26°54'26.8"E

13.attēls. Skats uz Aiviekstes hidromezglu.

Kalnagala hidromezgls (Kalnagala slūžas) Madonas novadā. Hidromezgls ir no visām pusēm apaudzis ar latvāņiem. Un ieplūšanas vietā ir liels sanešu daudzums. Koordinātas: 56°44'03.3"N 26°43'32.7"E

14.attēls. Skats uz Kalngala slūžām.

15.attēls. Skats uz Kalngala slūžām.

lčās kreisais krasts. Pārlietu lielā mitruma problēmteritorija ar kadastra numuru (38500060116), kas atrodas Lubāna mitrāja Pārabbaines dabas liegumā Gulbiša ezera, Veju ezera apkārtnē, Balvu novada Bērzpils pagastā. KOORDINĀTAS: 56.823646, 26.991118

16.attēls. Skats uz ilggadīgo zālāju platībām.

Valsts nozīmes ūdensnoteka Suļka Rēzeknes novadā, Viļānu novadā. Koordinātas: 56.708430, 26.791240

17.attēls. Skats uz ūdensnoteku Suļka.

75/00 pikets Koordinātas: 56°39'54.0"N 26°51'53.3"E

18.attēls. Skats uz ūdensnoteku Suļka pikets 75/00.

103/16 pikets, Koordinātas: 56°38'54.8"N 26°53'08.4"E. 56.648550, 26.885670

19.attēls. Skats uz ūdensnoteku Suļka pikets 103/16.

Grīvas sala Ūdens plūsmu aizkavē ir dabīgi veidojušies koku sanesumi. 56.726306, 26.885019

20.attēls. Skats uz Grīvas salu.

Meirāna kanāla ieteka Aiviekstes upē 56.814058, 26.600808.

Apsekojot Meirāna kanāla ieteku Aiviekstes upē tika konstatēts, ka kanāla ūdens brīvi plūst, nav veidojušies sanesumi vai jebkādi citi šķēršļi, kas varētu traucēt ūdens plūsmai.

Meirānu kanāls būvēts laika posmā no 1956. līdz 1962. gadam un tā ir daļa no Lubāna ezera hidrotehniskās sistēmas, kas novada uz Aivieksti daļu agrāk Lubānā ietecējušo upju un daļēji arī paša Lubāna ūdeņus.

2020. gada septembrī tika pabeigta Meirāna kanāla atjaunošana, kur tika veikti kanāla 12,86 kilometru atjaunošanas darbi. Darbi notika posmā no Birkavas līdz Salenieku tiltam. Darbu laikā kanāls tika attīrīts no piesērējuma un, no 2017. gada plūdu sanesumiem. Tika atjaunotas un nostiprinātas nogāzes, kā arī tika izveidota iespēja pārvietoties pa dambi.

Meirāna kanāla garums ir 25 km un gadā tas savāc 0,14 m³ noteces. Aptuvenais baseina lielums ir 714 km².

Meirānu kanāls ir arī lielākais kanāls Baltijas valstīs. Tā dziļums ir vietām pārsniedz 10 m, bet platums 80 m.

21.attēls. Skats uz Meirānu kanālu.

Meirānu kanāla aizsargdambis D – 1 Apsekojot Meirānu kanāla aizsargdambi D – 1 tika konstatēts, ka tas pilda savas funkcijas un nekādi traucēkļi nav veidojušies. Lai nonāktu pie Meirāna kanāla ir jāšķērso latvāņu audzes, tā iemesla dēļ pie ūdens gandrīz vai nav iespējams piekļūt.

22.attēls. Skats uz Meirānu kanālu 56.757475, 26.713222.

23.attēls. Skats uz Meirānu kanālu 56.757431, 26.713575.

24.attēls. Skats uz Meirānu kanālu 56.734167, 26.725556.

Lubānas ezera Austrumu dambis D – 1 56.756667, 26.936111

25.attēls. Skats uz Lubānas ezera Austrumu dambi 56.755767, 26.936175.

26.attēls. Skats uz Lubānas ezera Austrumu dambi 56.755767, 26.936175.

Padedzes kanāla laipas pik. 01/50 un 51/30 56.974114, 26.864106

27.attēls. Skats uz Padedzes kanāla laipu pik. 51/30.

28.attēls. Skats uz Pededzes kanālu 56.973981, 26.864483.

29.attēls. Skats uz Pededzes kanālu pik. 1/50.

7. Pārlieku lielā mitruma problēmteritorija ar kadastra numuru (38500010037)

56.832031, 26.979864

30.attēls. Skats uz daudzgadīgiem zālājiem 56.832031, 26.979864.

31.attēls. Skats uz daudzgadīgiem zālājiem 56.832950, 26.979200.

Hidropostenis Lubāns – Ziemeļu dambis

56.816300, 26.907333

56.816394, 26.906786

32.attēls. Skats uz Hidropostenis Lubāns – Ziemeļu dambis.

Valsts nozīmes ūdensnoteka Krēsle

56.729167, 27.122500

33. attēls. 56.730111, 27.118022

34. attēls. 56.730106,27.117944

35. attēls. 56.735003, 27.095261

36. attēls. 56.735086, 27.095136

37. attēls.

38. attēls.

39. attēls.

Valsts nozīmes ūdensnoteka Rēzekne

43. attēls. 56.763611, 26.968611 (Autors: K. Siltumēns)

44. attēls. 56.763611, 26.968611 (Autors: R. Mednis)

Valsts nozīmes ūdensnoteka Vecpededze

45. attēls. 56.978611, 26.908889
(Autors: K. Siltumēns)

46. attēls. 56.978611, 26.908889 (Autors: K. Siltumēns)

47. attēls. 56.979167, 26.885278 (Autors: R. Mednis)

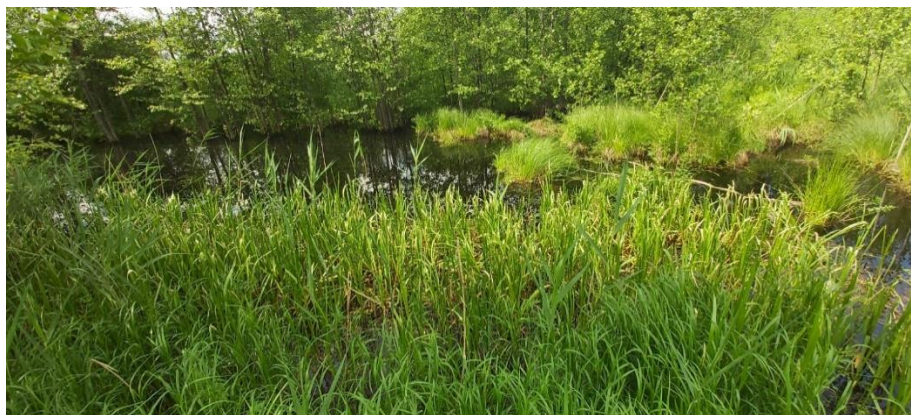
48. attēls. 56.979167, 26.885278 (Autors: K. Siltumēns)

Valsts nozīmes ūdensnoteka Bolupe

49. attēls. 57.024444, 26.999444 (Autors: K. Siltumēns)

50. attēls. 57.024444, 26.999444
(Autors: K. Siltumēns)

51. attēls. Lielais purvs (56.57600,26.844430)

52. attēls. Rēzeknes upe (56.773380,26.946350)

Upe ir labā ekoloģiskā stāvoklī, nav vērojami niedru sanesumi upē. Lai mazinātu niedru sanešus upes ietecē Lubāna ezerā, ir ieteicams izplaut krastus.

53. attēls. Iztece uz Meirānu kanālu (56.676440,26.766500)

54.attēls. Pededzes kanāla aizsargdambis D-1 (56.9763300, 26.8542600)

55.attēls. (Kadastra nr. 38500060010)
(56049'31",26059'28")

56. attēls. Abaine (56.839980, 26.867100)

57. attēls. Pededzes kanāls (57.00661110, 26.88027780)

Kanāla krastos vērojama koku lūšana, taču kanāla gultne ir labā stāvoklī. Nav novērojams ekoloģiskais piesārņojums.

58. attēls. Malmuta un Vecmalmuta (56.676440, 26.766500)

Meirānu kanāla iztecei netraucē Malmuta, jo tai nav novērojams aizaugums.

59. attēls. Zālāju platības pie Aiviekstes slūžām (56.83205°, 26.89213°)

60. attēls. Lubānas ezera Ziemeļu dambis

61. attēls. Krēsles upes aizsargdambis D – 1 (56.74223°, 27.02455°)

Lubānas ezera Ziemeļu dambis šobrīd tiek atjaunots, daži posmi apskates laikā jau bija pabeigti. Darbi šobrīd turpinās pie Rēzeknes upes.

Krēsles upes aizsargdambis ir nedaudz apaudzis ar zālāju (būtu vajadzīga regulāra apļaušana, kā arī ceļa atjaunošana)

62. attēls. Krēsles upes aizsargdambis

Pārgāzne pie Aiviekstes slūžām darbojas labi, taču tajā ir nelieli mīnusi (otrpus slūžām ir atrodami beigtu dzīvnieku/zivju atliekas)

63. attēls. Pārgāzne uz Aiviekstes upi (56.81651°, 26.90737°)

64. attēls. Pededzes upe (57.00503°, 26.87507°)

65. attēls.

66. attēls. Zvidzienes poldera sūkņu stacija (56.82588°, 26.86972°)

Zvidzienes poldera sūkņu stacija labā stāvoklī, apsekojot objektu, iespējams novērot, ka teritorija tiek regulāri kopta.

Zvidzienes kanāla tilts pie pik. 00/60 labā stāvoklī, kā arī ceļš virs tā ir labā stāvoklī, taču ap tilta teritoriju ir ļoti lielas latvāņu audzes, kā arī blakus tiltam atrodas trošu tilts no atsevišķa pieplūstoša grāvja ŪSIK 4234211:2, kurš ir ļoti sliktā stāvoklī.

67. attēls. Zvidzienes kanāla tilti (pik. 00/60 56.73476°, 26.72617°; pik. 22/34 56.74981°, 26.74699°)

68. attēls. Zvidzienes kanāla aizsargdamji (D – 1 56.74981°, 26.74699° ; D – 2 56.787240°, 26.783510° ; D – 3 56.764790°, 26.736690°)

69. attēls.

70. attēls. Lielais purvs (56.57600,26.844430)

71. attēls.

Lubānas mitrāja koordinātas ar aprakstiem.

Attēls	Apraksts
 <p data-bbox="236 801 839 860">72.attēls. Zvidzienes poldera sūkņu stacija. (Latitude:56°49'32.052"N, Longitude:26°52'12.438"E.)</p>	<p data-bbox="863 360 1430 730">Zvidzienes poldera sūkņu stacija. Pēc Valsts SIA “Zemkopības Ministrijas Nekustamie Īpašumi” pieejamās informācijas, 2019.gadā tika pabeigta Zvidzienes poldera sūkņu stacijas atjaunošana, lai samazinātu plūdu risku (Valsts SIA "ZMNĪ", 2020).</p>
 <p data-bbox="236 1256 839 1328">73.attēls. Zvidzienes kanāls. (Latitude:56°49'35.0"N, Longitude:26°51'25.1"E).</p>	<p data-bbox="863 860 1430 1120">Zvidzienes kanāls - atrodas Madonas novadā, 17845m garš mākslīgi veidots kanāls. Pēc novērojumiem uz vietas var secināt, ka kanāls ir aizaudzis un netiek pastāvīgi kopts.</p>
 <p data-bbox="236 1720 839 1792">74.attēls. Zvidzienes kanāla krustojums ar Asnu (Latitude: 56° 46' 48.858" N, Longitude: 26° 46' 53.37" E).</p>	<p data-bbox="863 1344 1430 1603">Zvidzienes kanāls šajā posmā vizuāli izskatījās labā stāvoklī, kopts, izplauts. To var saistīt, ka uz saistītajām apkārtējām zemes platībām notiek intensīva lauksaimniecība</p>
 <p data-bbox="236 1977 839 2007">75.attēls. Meirāmu, Īdeņas, Zvidzienes kanālu un Lubānas</p>	<p data-bbox="863 1805 1430 2007">Kanālu krustojumu teritorija bija kopta – izplauta zāle, bet tomēr vietām bija manāmi latvāņi. Tāpat arī otrpus slūžām bija Lubānas izvadkanālā bija lielā</p>

Attēls	Apraksts
<p>izvadkanāla krustojums (Latitude:56°44'2.58"N, Longitude:26°43'31.44"E).</p>	<p>daudzumā sakrājušies salmi, kurus būtu nepieciešams iztītīt.</p>
 <p>76.attēls. Meirānu kanāla laipa pie piketa 155/30 (Latitude:56°43'43.548"N, Longitude:26°42'32.82"E).</p>	<p>Meirānu kanāla laipa – novecojusi un pēc vizuālā skata cilvēkiem nedroša. Laipas apkārtnē un kanāla nogāzes apaugušas ar latvāņiem. Pēc vizuālā novērtējuma, kanāls netiek kopts. Laipu būtu nepieciešams atjaunot un tā varētu kalpot kā piekļuves veids lauksaimniecības zemēm no Meirānu kanāla puses, kā kanāla nogāzes būtu nepieciešams apkopt un uz nogāzēm esošos latvāņus nopļaut, lai uz laipām varētu droši nokļūt. Pēc meliorācija.lv un Valsts SIA “Zemkopības Ministrijas Nekustamie Īpašumi” pieejamās informācijas Meirānu kanāls 2020.gadā ir ticis daļēji atjaunots (Valsts SIA "ZMNĪ", 2020).</p>
 <p>77.attēls. Meirānu kanāla laipa pie piketa 225/90 (Latitude:56°40'56.28"N, Longitude:26°44'34.248"E).</p>	<p>Šajā Meirānu kanāla daļā ir mazāk latvāņu salīdzinoši ar laipu pie piketa 155/30. Laipa ir arī tehniski labākā stāvoklī, kā arī ir pazīmes, ka tā vēl joprojām tiek lietota. Kanāls nav izteikti aizaudzis, bet vizuāli novērtējot nogāzes, var secināt, ka tās šajā gadā nav koptas.</p>

Attēls	Apraksts
 <p data-bbox="240 712 837 792"><i>18.attēls. Skats uz Īdeņas kanālu (Latitude:56°42'37.482"N, Longitude:26°48'12.66"E).</i></p>	<p data-bbox="863 248 1434 562">Īdeņas kanāls pēc vizuālā novērtējuma arī šī gada laikā nav kopts. No vienas puses tam bija mežs, kur bija manāmi daudzi nolauzti koki, kuru nolauztie stumbri atradās kanālā. Otrās puses nogāze bija aizaugusi ar krūmiem un latvāņiem.</p>
 <p data-bbox="240 1256 837 1337"><i>79.attēls. Lubāna ezera DA dambis D-1 (Latitude:56°42'37.59"N, Longitude:26°48'12.6"E).</i></p>	<p data-bbox="863 792 1434 1337">Lubāna ezera dienvidaustrumu dambis D-1 ar skatu uz Lubānas ezeru. Dambja kopgarums ir 13 km. Vienas puses nogāzes aprakstu var atrast pie 1.attēla. Otrās pusē dambim nogāze ir nobērtā ar šķembām un nostiprināta ar metāla sietu. Pēc meliorācija.lv pieejamās informācijas, pēdējais būvdarbu gads ir 2015.gads, kura laikā visiespējamāk tika atjaunota šīs puses nogāze (meliorācija.lv, 2021).</p>
 <p data-bbox="240 1809 837 1888"><i>80.attēls. Zemtekas "Mazā Rēzeknīte" kontrolakas (Latitude:56°40'42.6"N, Longitude:26°56'10.422"E).</i></p>	<p data-bbox="863 1346 1434 1435">Zemtekas "Mazā Rēzeknīte" kontrolakas. Apkārtnē nav kopta.</p>

Attēls	Apraksts
 <p data-bbox="236 703 839 779">81.attēls. Zemteka "Mazā Rēzeknīte" (Latitude:56°40'42.732"N, Longitude:26°56'9.36"E).</p>	<p data-bbox="863 248 1430 725">Zemteka "Mazā Rēzeknīte" zem Maltas upes. Apkārtnē nav kopta. Betnos, no kā zemteka ir veidota, ir nodrupis. Pēc Valsts SIA "Zemkopības Ministrijas Nekustamie Īpašumi" pieejamās informācijas, ir paredzēti zemtekas atjaunošanas darbi, par ko arī liecināja otrpus Maltas upei notika būvniecības darbi (Valsts SIA "ZMNĪ", 2020).</p>
 <p data-bbox="236 1218 839 1294">82.attēls. Maltas un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2 (Latitude:56°40'51.978"N, Longitude:26°56'16.608"E).</p>	<p data-bbox="863 792 1430 994">Maltas un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2, dambja kopgarums 6km. Novērtējot vizuālo stāvokli, tas ir noaudzis ar krūmiem un kokiem.</p>
 <p data-bbox="236 1756 839 1832">83.attēls. Maltas un Rēzenes pārrakuma aizsargdambis D-2. (Latitude:56°40'52.0"N, Longitude:26°56'14.8"E)</p>	<p data-bbox="863 1312 1430 1402">Maltas un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2,</p>

Attēls	Apraksts
 <p data-bbox="236 703 836 779">84.attēls. Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1. (Latitude:56°40'28.308"N, Longitude:27°0'19.99"E)</p>	<p data-bbox="863 248 1430 835">Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1, norobežo Rēzeknes upi un Oreniš dīķus. Dambja kopgarums 9km. Uz dambja nav iespējams piekļūt, jo tas ir norobežots, kas ir skaidrojams ar to, ka Orenišu dīķi pieder AS “Nagli”, lai nezagtu zivis. Dambis vizuāli izskatās tehniski labā stāvoklī, ko var skaidrot ar to, ka tas tiek izmantots, lai piekļūtu pie dīķiem. Dambja nogāze, kas saskarās ar Rēzeknes upi, ir noaugusi ar krūmiem.</p>
 <p data-bbox="236 1308 836 1384">85.attēls. Rēzeknes kreisā krasta dambis D-2. (Latitude:56°45'48.348"N, Longitude:26°58'7.32"E)</p>	<p data-bbox="863 860 1430 1003">Rēzeknes kreisā krasta dambis D-2 vērsts uz Lubāna ezera pusi. Dambja kopgarums 8km.</p>
 <p data-bbox="236 1845 836 1921">86.attēls. Rēzeknes kreisā krasta dambis D-2. (Latitude:56°45'48.348"N, Longitude:26°58'7.32"E)</p>	<p data-bbox="863 1397 1430 1597">Rēzeknes kreisā krasta dambis D-2 pēc vizuālā novērtējuma izskatās labā stāvoklī. Šis dambis arī ir norobežots un ar auto nevar tam piekļūt. Nogāzes nav koptas.</p>

4. Priekšlikumi par vēlamajiem un nepieciešamajiem pasākumiem ūdens plūsmas uzturēšanai

Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumi kartogrāfiski attēloti desmit grupās, kurās iekļauti laukumveida, līnijveida un punktvēda pasākumi ir norādīti 1. tabulā. Meliorācijas sistēmas, kas ietilpst 01., 02. un 03. grupā drīkst apsaimniekot saskaņā ar 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714 "Meliorācijas sistēmas ekspluatācijas un uzturēšanas noteikumi"², izmantojot nepieciešamo tehnisko aprīkojumu. Meliorācijas sistēmas, kas ietilpst 04. un 05. grupā drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, bet darbi jāveic, izmantojot roku darbu (vai arī mazgabarīta tehniku, kas rada roku darbam pielīdzināmu ietekmi uz dabu), un nav pieļaujami apkārtējo teritoriju zemsedzes bojājumi. Upju gultņu tīrīšanai var izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam. Meliorācijas sistēmas, kas ietilpst 06. un 07. grupā nav jāuztur un iespēju robežās jāplāno to likvidācija. Meliorācijas sistēmas, kas ietilpst 08. un 09. grupā ir jālikvidē, lai mazinātu strauju noteci no teritorijas un veicinātu īpaši aizsargājamo biotopu uzturēšanu un atjaunošanu.

3.tabula. Objektu klasifikācijas grupas pēc morfoloģijas un pasākumu rakstura

	Uzturamas/i ar konvenciālām metodēm	Uzturamas/i Videi draudzīgām metodēm	Likvidējami	Dabiskošanās
Laukumveida obj.	01	04	08	06 (kartē bez krāsas)
Grāvji/ūdensteces	02	05	09	07 (kartē bez krāsas)
Punktvēda obj. (tilti, sūkņu stacijas)	03	-	-	-
Līnijveida (dambji)	10	-	-	11 Pededzes dambis DL LM teritorijā (kartē bez krāsas)

4.tabula. Meliorācijas sistēmas apsaimniekošanas pasākumu grupas ar skaidrojumu

Nr.	Atļautie apsaimniekošanas pasākumi
01	Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas.
02	Gultnē pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas
03	Atļauta hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana
04	Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus
05	Gultnē jāuztur esošais hidroloģiskais režīms izmantojot videi draudzīgus neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus, kas nepieļauj rakšanas darbus un gultnes morfoloģijas mākslīgas izmaiņas
06	Nav nepieciešams veikt uzturēšanas darbus meliorācijas sistēmās / Ieteicams veicināt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanu
07	Nav nepieciešams veikt uzturēšanas darbus gultnē / Ieteicams veicināt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanu un gultnes dabiskošanu
08	Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas

² <https://likumi.lv/ta/id/214609-meliorācijas-sistēmas-ekspluatācijas-un-uztūresanas-noteikumi>

09	Jālikvidē ūdenstece un jāaizber gultne visā garumā
10	Atļauta dambja hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana
11	Nav nepieciešams veikt dambja uzturēšanas darbus
12	Zivju dīķu uzturēšana

Pasākumi ūdensteču sateces baseinu teritorijās

Pasākumi ūdensteču sateces baseinu teritorijās tika vērtēti pamatojoties uz 2018. gada 3.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr.397 "Noteikumi par ūdens saimniecisko iecirkņu klasifikatoru" un meliorācijas kadastrā uzrādītajām sateces baseinu robežām. Katrā sateces baseinā tika analizētas meliorācijas sistēmas saskaņā ar 2. attēlā doto algoritmu, kur primāri tiek vērtētas dabas vērtības un papildus infrastruktūra un antropogēnā vide DL Lubāna mitrājs teritorijā. Turpmāk 5.tabulā apkopoti pasākumi sateces baseinos. Visos sateces baseinos ir pasākumi, kas ir 06.grupas Nav nepieciešams veikt uzturēšanas darbus meliorācijas sistēmās / leteicams veicināt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanos (kartē bez krāsas) un 07.grupas Nav nepieciešams veikt uzturēšanas darbus gultnē / leteicams veicināt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanos un gultnes dabiskošanos (kartē bez krāsas) pasākumi, tie šajā pārskata tabulā nav iekļauti. Pārskata karte par meliorācijas pasākumiem pievienota Pielikumā.

5.tabula. Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumi sateces baseinos

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
424153 Pededze/ Pededze no Krustalīces līdz Bebrupei	9,56	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Pie viensētām un autoceļi
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķēršprofilam	Pededzes upe
424151 Pededze/ Pededze no Bebrupes līdz Audīlei	26,09	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Pie viensētām un autoceļi
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK	Pededzes upe

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam	
424152 Bebrupe/ Bebrupe no iztekas līdz ietekai Pededzē	32,9	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam	Bebrupe
424141 Audīle/ Audīle no Kneršas līdz ietekai Pededzē	19,7	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Pie viensētām un autoceļi
		02 Gultnē pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Audīle, saistībā ar Ozolu ceļa stiprināšanu
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam	Audīle
42413 Pededze/ Pededze no	0,49	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas	Zālāju un potenciālo

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
Audīles līdz Tīro grāvīm		izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam	Pededze
42412 Tīro grāvis/ Tīro grāvis no iztekas līdz ietekai Pededzē	53,25	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam	Tīro grāvis
42411 Pededze/ Pededze no Tīro grāvja līdz Aiviekstei	28,76	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Pie viensētām un autoceļi
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam	Pededzes upe
		11 Dambji, kuru uzturēšanai nepieciešams ekonomiskais pamatojums un ietekmes	Pededzes dambis – DL

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		uz dabas vērtībām izvērtējums	teritorijā tiek rekomendēta dambja dabiskošanās
425412 Vecpededze/ Vecpededze no Pededzes līdz Bolupei	25,94	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	LVM autoceļi
		02 Gultnē pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Grāvis gar DL robežu
		03 Atļauta hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana	Ūdens ņemšanas vietas, slūžas uz Pededzes upes Vecpededzes plūsmas atjaunošanai
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Vecpededzes plūsmas atjaunošana
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa riesta teritorijas)*	Pededzes salā
425411 Vecpededze/ Vecpededze no Bolupes līdz Aiviekstei	1,42	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Vecpededze

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa riesta teritorijas)*	Pededzes salā
4253 Aiviekste/ Aiviekste no Vecpededzes līdz Abainei	12,88	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	LVM autoceļi
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Dziediekste, Aiviekste
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa riesta teritorijas)*	Pededzes salā
425413 Bolupe (Iejece)	32,59	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Bolupe, Lagažs, Posms
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa riesta teritorijas)*	Plakšēnīcas purvs
425421 Bolupe (augštece)	58,7	02 Gultnē pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Purva ūdeņu atslodzes grāvis (pie DL robežas)
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa riesta teritorijas)*	Kūdras karjers Šņitkas purvā
4239	18,36	03 Atļauta hidrotehniskā būvniecība un	Ūdens

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
Aiviekste/ Aiviekste no Pededzes līdz Liedei		esošās hidrotehniskās būves uzturēšana	ņemšanas vietas pie Aiviekstes
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Aiviekste
4251 Aiviekste No Abaines līdz Jaunpededzei		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Aiviekste
4252 Abaine/ Abaine no iztekas līdz ietekai Aiviekstē	46,0	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	LVM autoceļi
		03 Atļauta hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana	Ūdens ņemšanas vieta pie Abaines
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases	Abaine, Narniekste, Seldžu grāvis

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa riesta teritorijas)*	Vilku purvs, Klajotnis, Lielā purva ziemeļu daļa
4255 Aiviekste/ Aiviekste no Pīsteņas līdz Vecpededzei	9,52	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Aiviekste, Posms, Lagža
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa riesta teritorijas)*	Klajotnis
42563 Pīsteņa/ Pīsteņa no iztekas līdz Palaceņai	7,13	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Pīsteņa
42561 Pīsteņa/ Pīsteņa no Palaceņas līdz ietekai Aiviekstē	10,23	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus	Pīsteņa

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa rieta teritorijas)*	Bērzpils purva rietumu mala
4257 Aiviekste/ Aiviekste no Zvidzes līdz Pīsteņai	6,86	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Aiviekste
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa rieta teritorijas)*	Bērzpils purva rietumu mala, Klajotnis
4258 Zvidze/ Zvidze no iztekas līdz ietekai Aiviekstē	23,2	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Zvidze
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai	Klajotnis

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa rieta teritorijas)*	
4259 Aiviekste/ Aiviekste no līcas līdz Zvidzei	5,27	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Aiviekste
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa rieta teritorijas)*	Bērzpils purva rietumu mala
426121 Dziļāune/ Dziļāune no Dziļāunes poldera teritorijas līdz ietekai līcā	21,89	05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Dziļāune
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa rieta teritorijas)*	Bērzpils purva rietumu mala
4271 Aiviekste/ Aiviekste no Krēsles līdz līcai	22,71	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes	Aiviekste

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	
4273 Aiviekste/ Aiviekste no Lubāna līdz Krēslei	0,02	03 Atļauta hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana	Aiviekstes hidromezgls
4272 Krēsle/ Krēsle no iztekas līdz ietekai Aiviekstē	76,27	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Kvāpāni, Bāka
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Krēsle
		12 Zivju dīķu uzturēšana	Kvāpānu dīķi
42611 Iča/ Iča no Dziļaugnes līdz ietekai Aiviekstē	19,13	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Iča, Vējupīte, Kalnupe, Vērde
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas (medņa rieta teritorijas)*	Bērzpils purva rietumu mala
426131 Iča/ Iča no Dziļaugnes poldera krājbaseina līdz Dziļaugnei	3,23	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Solas ciema viensētas, autoceļš
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. Gada 3. Augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	lča
426132 Dziļāunes poldera krājbaseins no iztekas līdz ietekai lčā (Dziļāunes polderis)	12,81	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Dziļāunes sūkņu stacija, autoceļš
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
426133 lča no Paukles līdz Dziļāunes poldera krājbaseinam	0,04	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Autoceļš, tilts pār lču
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. Gada 3. Augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	lča
426141 Paukle/ Paukle no iztekas līdz ietekai lčā	15,15	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. Gada 3. Augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Paukle
42615	30,05	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas	Solas ciema

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
lča/ lča no Keibas līdz Pauklei		hidroloģiskā režīma izmaiņas	viensētas, autoceļi, viensētas pie Liepusalas
		03 Atļauta hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana	Nobrauktuve no autoceļa P36
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. Gada 3. Augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemesdzīves bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	lča
42621 Keiba no Skujatnes līdz ietekai lčā	5,23	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. Gada 3. Augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemesdzīves bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Keiba
4263 lča/ lča no Mozičas līdz Keibai	0,8	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemesdzīves bojājumiem	lča

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		(veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	
4264 Moziča no iztekas līdz ietekai līčā	132,57	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Moziča
4265111 līča/ līča no Tilžas līdz Mozičai		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	līča
428111 428113 42813 Rēzekne, Rēzekne no Tarasīnes (Krēslītes poldera) līdz ietekai Lubānā	0,71 0,06 0,24	05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Rēzekne
428112	6,73	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas	Autoceļš

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
Rēzekne		hidroloģiskā režīma izmaiņas	
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		12 Zivju dīķu uzturēšana	1.,2.,3. Īdeņas dīķa uzturēšana
423445 Īdeņas kanāls	16,59	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Autoceļš
4282111 Malta/ Malta no Rēzeknītes (zemtekas zem Maltas upes) līdz ietekai Rēzeknē	9,72	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Apdzīvotās vietas, ceļi
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Malta
		12 Zivju dīķu uzturēšana	Orenīšu dīķi
42344421 Rēzeknīte no iztekas līdz ietekai Vecmaltā (caur zemteku zem Maltas upes)	8,4	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Apdzīvotās vietas, ceļi
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Malta
		12 Zivju dīķu uzturēšana	Orenīšu dīķi
4283 Rēzekne/ Rēzekne no Sūļupes līdz Maltai	3,88	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Apdzīvotās vietas, ceļi
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes	Rēzekne

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	
		12 Zivju dīķu uzturēšana	Orenīšu dīķi
4234431 Vecmalta	6,15	12 Zivju dīķu uzturēšana	Nagļu dīķi
4234441 Vecmalta/ Vecmalta no iztekas līdz ietekai Īdeņas kanālā	9,3	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Vecmalta
		12 Zivju dīķu uzturēšana	Nagļu dīķi
423443 Īdeņas kanāls no Vecmaltas līdz Suļkai	8,71	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Ceļš gar Īdeņas kanālu, teritorija pie viensētām
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Īdeņas kanāls
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas	Īdeņas purvs
		09 Jālikvidē ūdenstece un jāaizber gultne	Grāvis Īdeņas purvā
423442 Suļka	26,12	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Ceļš gar Īdeņas kanālu,

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
			teritorija pie viensētām
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Suļka (Suļkas upē var tikt īstenoti garenprofila korigēšanas darbi)
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas	Īdeņas purvs
		(Potenciāli īstenojams pasākums, ja nepieciešams) 02 Gultnē pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas. - var tikt īstenota Mežulnes grāvja, tās daļas, kura atrodas ārpus DL Lubāna mitrājs un Suļkas upes savienojuma izveide, iespēju robežās izmantojot vēsturiskos, dabā esošos, Garanču purva ūdeņu atslodzes grāvjus pie DL Lubāna mitrājs teritorijas robežas	
4234413 Īdeņas kanāls	0,39	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Īdeņas kanāls
4234412 Īdeņas kanāls	23,32	03 Atļauta hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana	Ūdens ņemšanas vieta

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemesdzīves bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķēršprofilam.	Vecmalmuta
		09 Jālikvidē ūdenstece un jāaizber gultne (medņa riesta teritorija)*	Garanču purva pārrakums (daļa Mežulnes)
4234921 Malmuta/ Malmuta no Strodauks līdz ietekai Meirānu kanālā	11,9	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemesdzīves bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķēršprofilam.	Malmuta
4234913 Meirānu kanāls	0,89	02 Gultnē pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Meirānu kanāls
4234411 Īdeņas kanāls Nošūļkas līdz ietekai Meirānu kanālā	16,54	01 Teritorijā pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas	Ceļi, teritorija pie viensētām
		03 Atļauta hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana	Ūdens ņemšanas vietas, caurtekas
		04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus	Ciska, Īdeņas

ŪSI kods/ Baseina nosaukums/ apraksts	Platība km ²	Pasākumi	Piezīmes
		atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	kanāls
423432 Lubāna izvadkanāls	13,61	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Lubāna izvadkanāls
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas	Aizpeisas purvs
4275 Lubāna ezers	89,97	04 Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus, neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus	Zālāju un potenciālo zālāju teritorijas
		05 Drīkst apsaimniekot un veikt darbus atbilstoši 2010. gada 3. augusta MK noteikumiem Nr.714, atkarībā no plānotajiem darbiem tie jāveic vai nu izmantojot roku darbu, vai mazgabarīta tehniku (piemēram vidējas klases ekskavatorus), kas rada iespējami mazāko ietekmi uz dabu, zemsedzes bojājumiem (veidojot iespējami šaurākās atbērtnes joslas). Upju gultņu tīrīšanai, ja iespējams, ieteicams izmantot peldošas gultnes tīrīšanas iekārtas, atbilstoši upes šķērsprofilam.	Tropupe, Zvidzianas poldera pievadkanāls
		08 Jālikvidē meliorācijas sistēmas, lai mazinātu strauju ūdens noteci no teritorijas	Kauslienais, īdeņas purvs

5. Ūdens plūsmas izmaiņu scenāriju izvērtējums

5.1. Lubāna ezera ūdens līmeņa stabilizēšana

Lai kompleksi risinātu ūdens līmeņa regulēšanu Lubāna ezerā, 2005. gadā tika izstrādāts projekta pieteikums „Lubāna mitrāja kompleksa hidroloģiskā režīma ekoloģiskās stabilizēšanas iespēju izvērtējums” realizēšanai. Projekta izpētes rezultātā, detalizēti analizējot meteoroloģisko informāciju un modelējot ūdens līmeņa dinamiku, ir sagatavots Aiviekstes upes un Lubāna ezera pastāvīgā savienojuma izveidošanas skiču projekts un tehnisko nosacījumu pamatojums, kurš paredz:

- Aiviekstes iztekas pastāvīga savienojuma ar ezeru atjaunošanu, izbūvējot Ziemeļu dambī, uz austrumiem no pastāvošajām Aiviekstes iztekas slūžām, aptuveni 12 metrus platu pārgāzni ar augstuma atzīmi 91,84 m EVRS nepieciešamā minimālā ūdens līmeņa uzturēšanai Lubāna ezerā mazūdens periodā;
- pārgāznē iebūvētu pastāvīgu ekoloģisko koridoru (zivju ceļu), nodrošinot zivju migrāciju starp Aivieksti un ezeru mazūdens periodā;
- tilta izbūvi pār atjaunoto izteku.

Pārgāznes izveides rezultātā, saglabājot esošos dambjus, Lubāna ezerā tiktu nodrošināta ūdens līmeņa svārstību dinamika tuvu dabiskajam, kā arī zivju migrācija starp Aivieksti un ezeru.

Šobrīd kā būtiskākie apsvērumi, kas uzskatāmi kā potenciālie riski, lai izņemtu par labu hidroloģiskā režīma ekoloģiskai stabilizēšanai, kas no bioloģiskās daudzveidības palielināšanas aspekta būtu uzskatāms par optimālāko risinājumu, būtu sekojoši:

- sabiedrības (atsevišķu interešu grupu) izpratnes trūkums un negatīva attieksme pret pārgāznes izveidi;
- problēmas, kas var būt saistītas ar projektiem, kas īstenoti ar ES līdzfinansējumu, piemēram: “Aiviekstes hidromezgla sanešu aizsargdambja atjaunošana”, šiem projektiem ir nosacījums pēc to pabeigšanas 5 gadus uzturēt projektā realizētās būves;
- var būt problēmas, kas var skart lauksaimniecības atbalsta maksājumu saņēmējus – tiešmaksājumu nosacījumi paredz meliorācijas sistēmu uzturēšanu. Būtisku dabas apstākļu maiņa (hidroloģisko apstākļu maiņa) nevarētu tikt uzsākt pirms beidzas saistību periods.

Dabas aizsardzības plāna izstrādes laikā – veicot dabas vērtību izpēti un teritorijas apsekošanu konstatēti vairāki negatīvi ietekmējošie faktori, gan pašā teritorijā, gan piegulošajās teritorijās. Nozīmīgākie ietekmējošie faktori saistāmi ar vēsturiskajiem hidroloģiskā režīma regulēšanas darbiem Lubāna zemienē.

DL Lubāna mitrājs piegulošās cilvēku apdzīvotās vietas un lauksaimniecībā izmantojamās zemes, vēsturiski apdraud plūdi. Minēto teritoriju aizsardzībai un plūdu mazināšanai Lubāna ezeram piegulošajās teritorijās izveidotas meliorācijas sistēmas. Teritorijas dabas vērtības visvairāk ietekmējušas meliorācijas sistēmu izveides rezultātā izraisītās dabiskā hidroloģiskā režīma pārmaiņas, kuru rezultātā:

Lubānā un tā apkārtnē ir negatīvi ietekmējusi daudzas ūdensputnu un bridējputnu sugas - ezera nozīme ūdensputniem, īpaši peldpīlēm ligzdošanas, spalvu maiņas un migrāciju laikā ir samazinājusies pēc ezera iedambēšanas un ūdens līmeņa pacelšanas;

Tomēr, neskatoties uz to, ka ezera hidroloģiskais režīms ir būtiski izmainīts, pārveidotais un no dabiskās apkārtnes norobežotais Lubāna ezers, zivju dīķi, dabiskie zālāji, purvi un meži ir piemēroti daudzām, no seklūdeņiem mazāk atkarīgām, putnu sugām, kuras joprojām regulāri un vismaz īslaicīgi izmanto Lubāna ezeru kā atpūtas, barošanās un atsevišķos gadījumos arī ligzdošanas vietu ne tikai ievērojamā, bet pat starptautiskā mērogā nozīmīgā skaitā. Atbilstoši starptautiskas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju izvēles kritērijiem DL teritorijā ietilpst trīs PNV teritorijas – “Lubāns un zivju dīķi”, “Bērzpils purvi un palienes” un “Pededzes lejtece un Pārabaine”.

Pamatojums: Putniem ezera līmeņa samazināšana nāktu par labu, bet no ezera ūdens kvalitātes un ezera kā biotopa viedokļa saglabājams esošais ūdens līmenis, tāpēc tiek rosināts noteikt paplašinātu diapazonu ezerā uzturamajam ūdens līmenim, lai šajā normatīvajā aktā noteiktais ūdens līmenis objektīvi atspoguļotu dabas vērtību saglabāšanai un turpmākai apsaimniekošanai pieņemamo ūdens līmeņa diapazonu.

Ņemot vērā to, ka šobrīd kā prioritāte ir noteikta ezera ekoloģiskās situācijas uzlabošana, tad DA plāns nerekomendē veikt izmaiņas Lubāna ezera ekspluatācijas noteikumos attiecībā uz ūdens līmeni.

Esošās, ūdens līmeni regulējošās, hidrotehniskās būves (Aiviekstes slūžas un Meirānu izvadkanāla slūžas) nodrošina ūdens līmeni robežās no 92,00- 93,00m. Šobrīd šos nosacījumus DL esošo dabas vērtību saglabāšanai nav nepieciešams mainīt, taču, ja tiek veikti atbilstoši izvērtējumi un sagatavots ieinteresētajām pusēm pieņemams pamatojums, var tikt īstenoti projekti, kas atbilst šajos noteikumos noteiktajam diapazonam.

5.2. Vecpededzes ūdens plūsmas atjaunošana

Viens no projektiem, kurš būtiski ietekmēja DL Lubāna mitrājs teritorijas ziemeļu daļu (Pededzes upes lejteci), bija Pededzes upes savienošana ar Aivieksti, izrokot 9,7 km garu kanālu (Jaunpededzi). Projekta rezultātā kanāla kreisajā krastā ir uzbērts aizsargdambis, kas to pilnībā norobežo no Vecpededzes. Vecpededze (Pededzes vecā gultne) ir ar minimālu ūdens daudzumu un noteci, tā ir stipri aizaugusi tajā pastiprināti uzkrājas dūņas. Vecpededzes ūdens pieplūdi nodrošina tikai apkārtnē esošās meža teritorijas, kā arī pietekas Balupes ūdeņi. Japāņu uzņēmumu veiktais pētījums Lubāna mitrāju kompleksa teritorijā rekomendē atjaunot ūdens pieplūdi Vecpededzē, kā arī ierīkot zivju ceļu.

Paredzēt iespēju atjaunot caurplūdumu Vecpededzes gultnē izmantojot ūdens līmeni regulējošu būvi, kas paredz iespēju pavasara palos izmantot Pededzes kanāla gultni, pavasara palu ūdens novadīšanai, kas neradītu papildus plūdu riskus Pededzes upes augštecē.

5.3. Purvaino mežu kā medņu dzīvotnes atjaunošana

Veicot hidroloģiskos pasākumus purvaino mežu kā medņu dzīvotnes atjaunošanā ir jāizprot meliorācijas ietekme uz medņa riesta teritorijām. Attiecībā uz medņu skaita samazināšanos Latvijā meliorācija un purvu apgūšana minēta kā galvenais skaitu ietekmējošais faktors³. Meliorācija izmaina augšanas apstākļos un tā rezultātā mainās viss dzīvotnes stāvoklis — pieaug kokaudzes stāvs, mežaudzei palielinās biežība, izmainot augšanas apstākļus arī zemsedzes sugām, tostarp arī mednim ļoti svarīgajai mellenei. Pētījuma dati dati liecina, ka visos susinātajos augšanas apstākļu tipos mellenāju projektīvais segums bija

³ <https://www.latma.lv/files/20110329140322588913281.pdf>

mazāks, nekā mitrajos mežos, turklāt vislielākais samazinājums izpaužas, nosusinot slapjo mētrāju, kas mellenēm ir nozīmīgākais augšanas apstākļu tips. Virszemes meliorācijas sistēmas, jeb grāvji būtiski ietekmē visus rieta dzīvotnei svarīgos zemes augus — vaivariņu, viršu un zīleņu projektīvais segums ir pozitīvi atkarīgs no grāvju klātbūtnes (t.i. jo grāvis tuvāk, jo šo augu projektīvais segums ir lielāks), kamēr mellenājus, spilves un klājās platības kopumā grāvji ietekmē negatīvi. Pētījuma dati apstiprina, ka viens no meliorācijas ilgtermiņa rezultātiem ir mežaudzes biežības palielināšanās. Susinātajos rīstos gan priežu, gan egļu ir būtiski vairāk, nekā nesusinātajos⁴. Meliorācija ļoti būtiski samazina arī dzīvotņu dabiskuma pakāpi, līdz ar to šo objektu piemērotību rīstam.

Meliorācijas ietekmē mežaudze transformējas un veidojas medņu rīstam nelabvēlīgāki apstākļi⁵:

- augstie puskrūmi daudz vairāk saslapina cāļus;
- barības objekti tajā atrodas augstāk un tādēļ ir grūtāk pieejami;
- mainās augāja sastāvs, un dažādu minerālvielu daudzums augos;
- medņu barībai svarīgo bezmugurkaulnieku daudzums samazināšanās;
- rīsti aizaug gan ar vaivariņiem, gan eglēm;
- būtiska mellenāju daudzuma samazināšanās;
- ievērojami samazināts pieaugušā meža īpatsvaru medņu apdzīvotajās teritorijās;
- nesusinātajās teritorijās ir daudz vairāk izpostītu ligzdu nekā citur;
- paši grāvji paaugstina mednēnu bojā ejas pakāpi, jo tos šķērsojot ir pamanāmi plēsējiem;
- grāvji palielina mednēnu noslīkšanas biežumu;
- cāļi grāvi nespēj šķērsot un tā tiek nošķirti no mātes;
- izmantojot grāvjus rīstos iekļūst jauns plēsējs — Amerikas ūdele.

Latvijā ir izstrādāta metode meliorācijas ietekmes novēršanai augstajos purvos, kas ilgtermiņā varētu atrisināt pazeminātā ūdens līmeņa ietekmi uz veģētāciju, un atjaunot ilgtspējīgu līdzsvaru. Tomēr to pielietojot, jāpievērš uzmanība, lai bloķētajos grāvjos tīrā ūdens virsma būtu minimāla, jo grāvji, kas kaut vai daļēji ir pilni ar ūdeni, ir bīstamāki vistveidīgajiem nekā tukši grāvji, tāpēc, ka palielina mazuļu noslīkšanas biežumu. Risinājums šai problēmai varētu būt ar regulāru intervālu pāri grāvim izveidoti (zaru un koku) tiltiņi, kas novērstu nepieciešamību grāvi šķērsot lidojot, vai ierobežotu iespējas tam pārkļūt. Turklāt, lai gan grāvī, kur ūdens vairs nenotek, sfagnu klājuma atjaunošanās notiek ātri⁶, arī īsāks laika periods var izrādīties kritisks novājinātai populācijai ar sliktām vairošanās sekmēm. Bez tam, grāvju bloķēšana neatrisina problēmu, kas saistīta ar ūdeņu iekļūšanu rīstos. Tādēļ apstākļos, ja iespējams īstenot šāda veida projektus un atvēlēti līdzekļi to pieļauj, grāvju aizbēršana ir daudz labāka alternatīva.

5.4. Klānu pļavu hidroloģijas atjaunošana

Klānu pļavu uzturēšana sevī ietver veselu komplektu hidroloģisko pasākumu. Plānā ir paredzēts uzturēt esošo hidroloģisko režīmu veselā virknē teritoriju, kur pašlaik atrodas ilggadīgie zālāji. Klāna pļavu uzturēšana sastāv ne tikai no hidroloģiskiem pasākumiem bet arī

⁴ <https://www.latma.lv/files/20110329140322588913281.pdf>

⁵ <https://www.latma.lv/files/20110329140322588913281.pdf>

⁶ <https://www.daba.gov.lv/lv/media/3148/download>

no kompleksiem apsaimniekošanas nosacījumiem, kas ir ietverti biotopu apsaimniekošanas plānos.

5.5. Malmutes un Maltas ūdens plūsmas atjaunošana - ūdens apmaiņas nodrošināšana Lubāna ezerā

Malmutes un Maltas ūdens plūsmas atjaunošana paštecēs ceļā un nav iespējama, jo veidojot Lubāna ezera hidrotehnisko kompleksu dienvidrietumu daļā, aizsargdambji tika izbūvēti daļēji pa veco ezera gultni. Tādējādi ūdens līmenis ezerā ir augstāks kā upēs un ūdens plūsma veidosies nevis virzienā uz ezeru, bet radīs pretstraumi Malmutes un Maltas virzienā kā arī radīs plūdu riskus teritorijās ārpus dabas parka teritorijas.

Malmutes un Maltas ūdens plūsmas atjaunošana ūdens apmaiņas nodrošināšanai Lubāna ezerā ir iespējama tikai pie nosacījuma ja tiek uzbūvēts hidrotehniskai sarežģīts komplekss, kas sevī ietver sūkņu staciju un spiediena dzēšanas būvi.

6.ZMNĪ ANM projektu izvērtējums dabas lieguma Lubāna mitrājs kontekstā

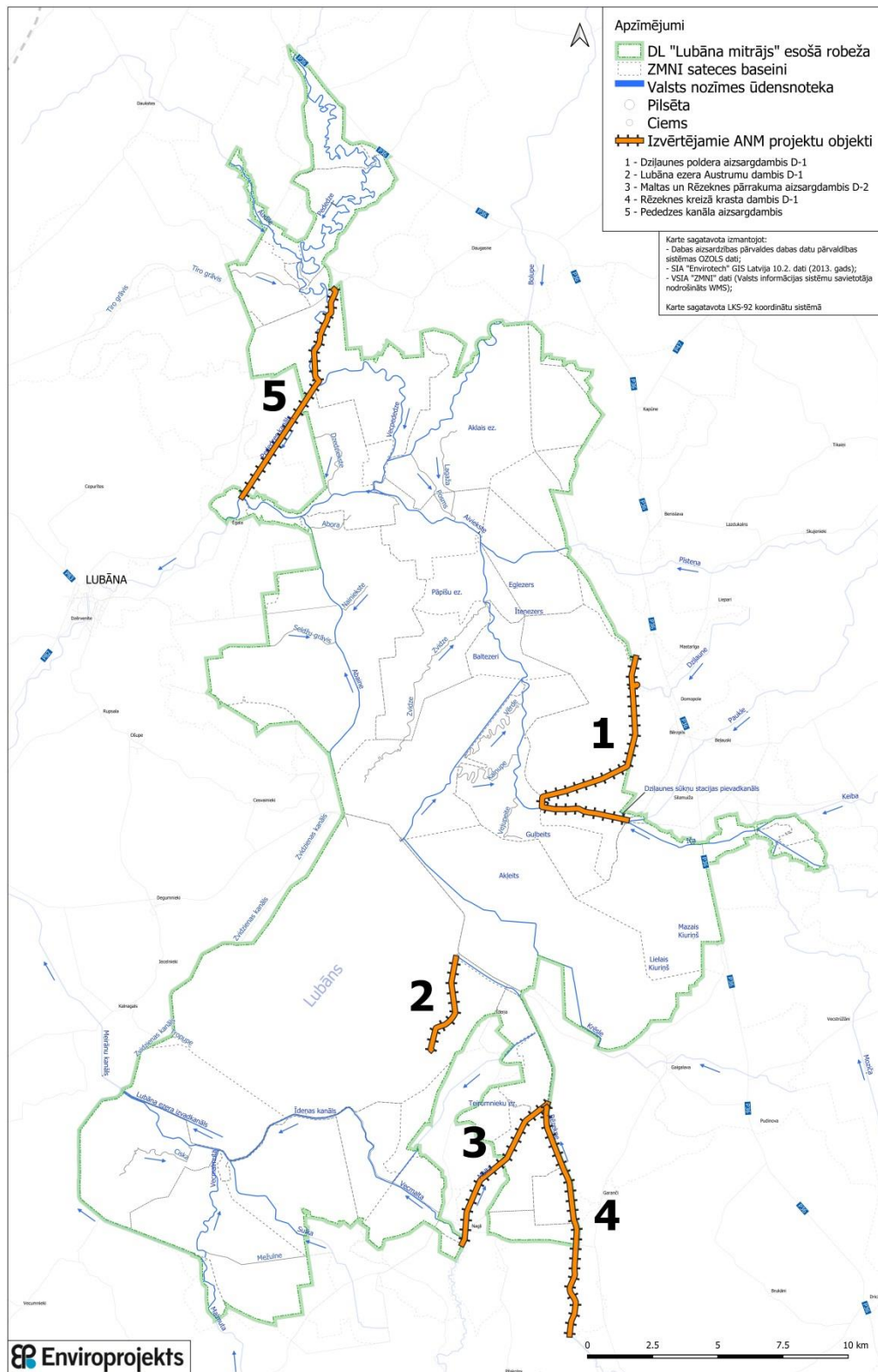
Pamatojoties uz Meliorācijas likuma normām par ZMNĪ pienākumu uzturēt valsts meliorācijas sistēmas un valsts nozīmes meliorācijas sistēmas, ZMNĪ iesniedza dabas lieguma "Lubāna mitrājs" teritorijā ZMNĪ apsaimniekošanā nodoto meliorācijas būvju sarakstu (polderu sūkņu stacijas, aizsargdambji, hidromezgli un valsts nozīmes ūdensnotekas), piezīmēs atzīmējot būves, kuras ietvertas Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas un plūdu riska pārvaldības plānā 2022. – 2027. gadam un kurām plānojama ES ANM plāna 1.3. reformu un investīciju virziena "Pielāgošanās klimata pārmaiņām" 1.3.1.2.i. investīcijas "Plūdu risku mazināšana infrastruktūrā" projektu īstenošana.

ZMNĪ meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas iecerētie projekti LM (skatīt 87.attēlu ANM projekti Dabas lieguma "Lubāna mitrājs" teritorijā):

- 1) Dziļāunes poldera aizsargdambis D-1 Balvu novadā;
- 2) Lubāna ezera Austrumu dambis D-1 Rēzeknes novadā;
- 3) Maltas un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2 Rēzeknes novadā;
- 4) Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1 Rēzeknes novadā;
- 5) Pededzes kanāla aizsargdambis Madonas novadā.

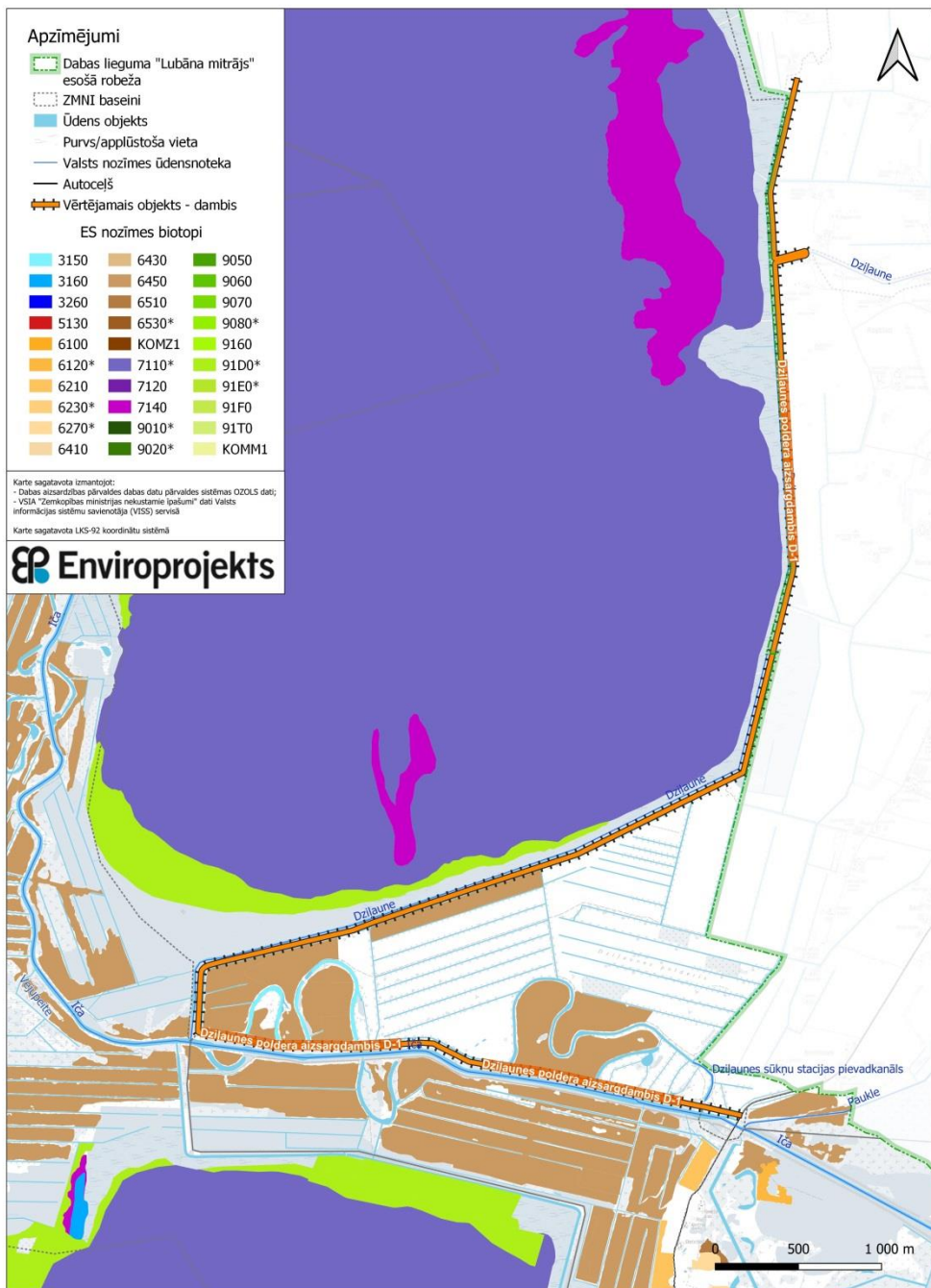
Atbilstoši ANM īstenošanas kārtības reglamentējošo Ministru kabineta noteikumu projektam, saskaņā ar kuru plānota darbu īstenošana aizsargdambjiem un ūdensnotekām plānota to atjaunošana. Pamatojoties uz šiem nosacījumiem, aizsargdambjiem un ūdensnotekām paredzēts atjaunot to sākotnējos parametrus, t.sk. novērst aizsargdambju ķermeņa deformācijas un atbrīvot ūdensnoteku gultni no bebru radītiem aizsprostojumiem, kritušiem kokiem u.c. veida šķēršļiem projektētā caurplūduma izvadīšanai.

ANM projekti tika vērtēti atbilstoši LM Dabas aizsardzības plāna ietvaros nedefinētajām meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumu grupām, kurās ielānoti laukumveida, līnijveida un punktveida pasākumi ir norādīti 3. tabulā.

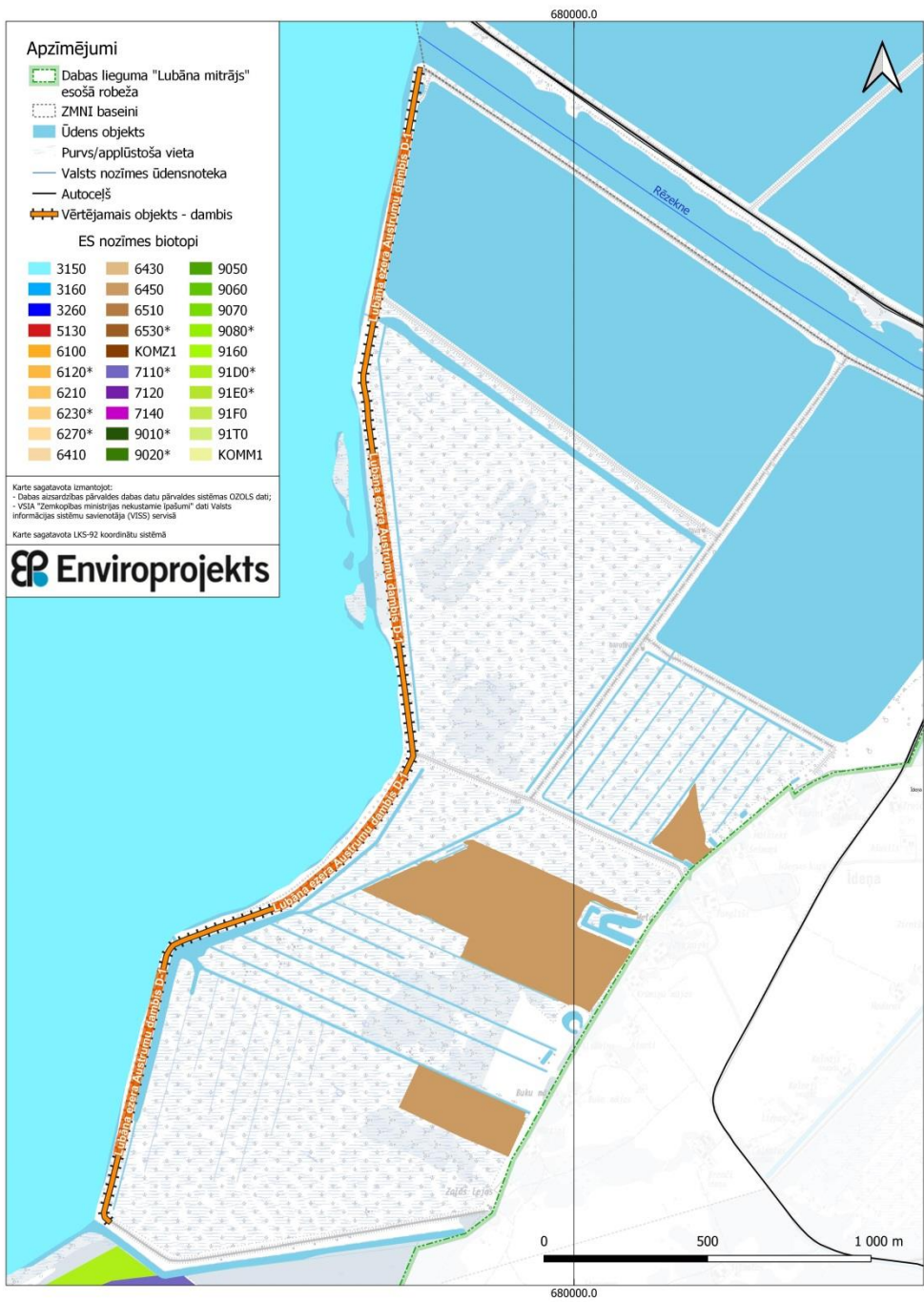

87. attēls. ANM projekti dabas lieguma "Lubāna mitrājs" teritorijā

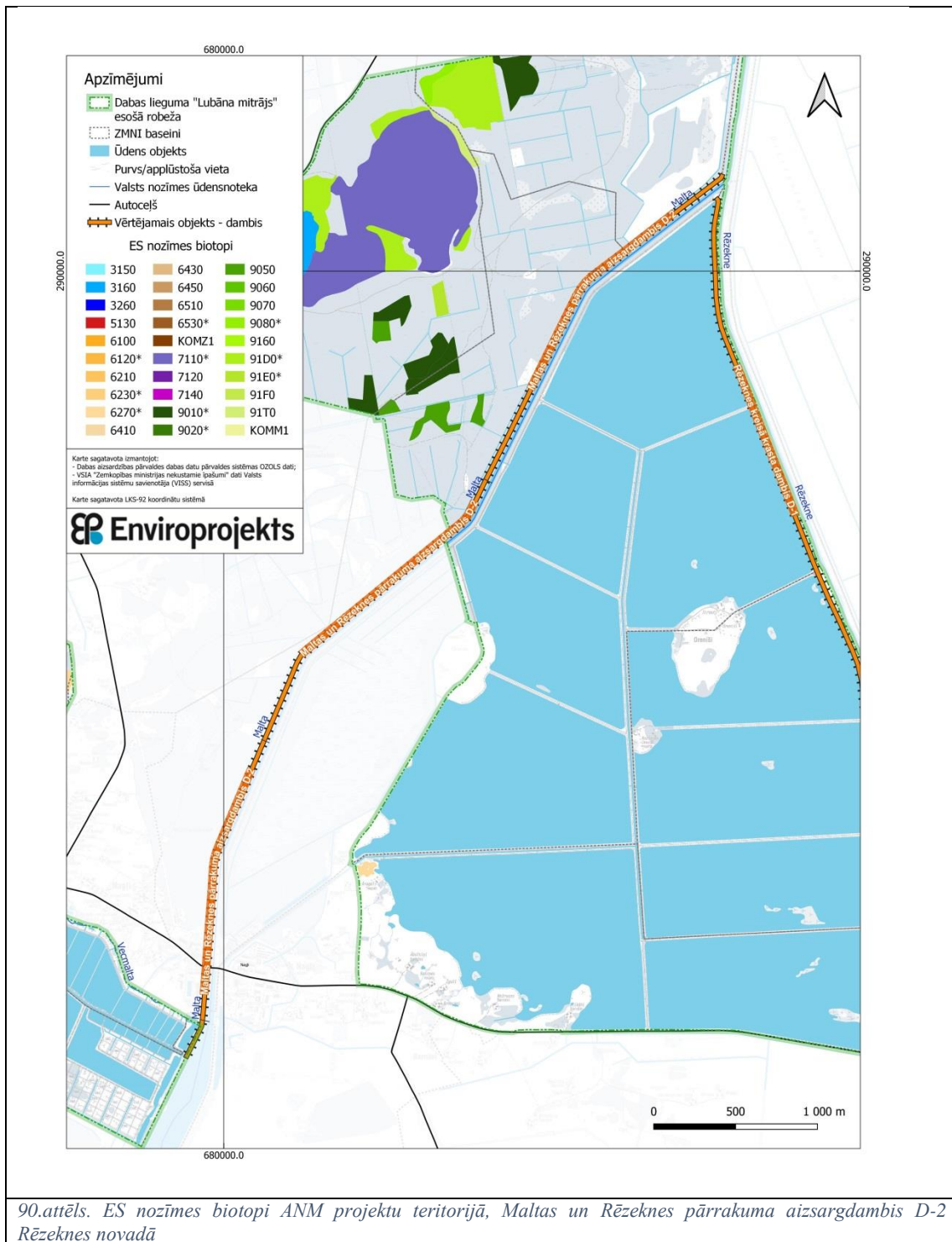
Plānoto ANM projektu teritorijā šobrīd konstatētas sekojošas dabas vērtības - skatīt 88 – 92 attēlu ES nozīmes biotopi ANM projektu teritorijā un 93. – 97. attēlu Aizsargājamās un retās sugas un ANM projektu teritorijā.

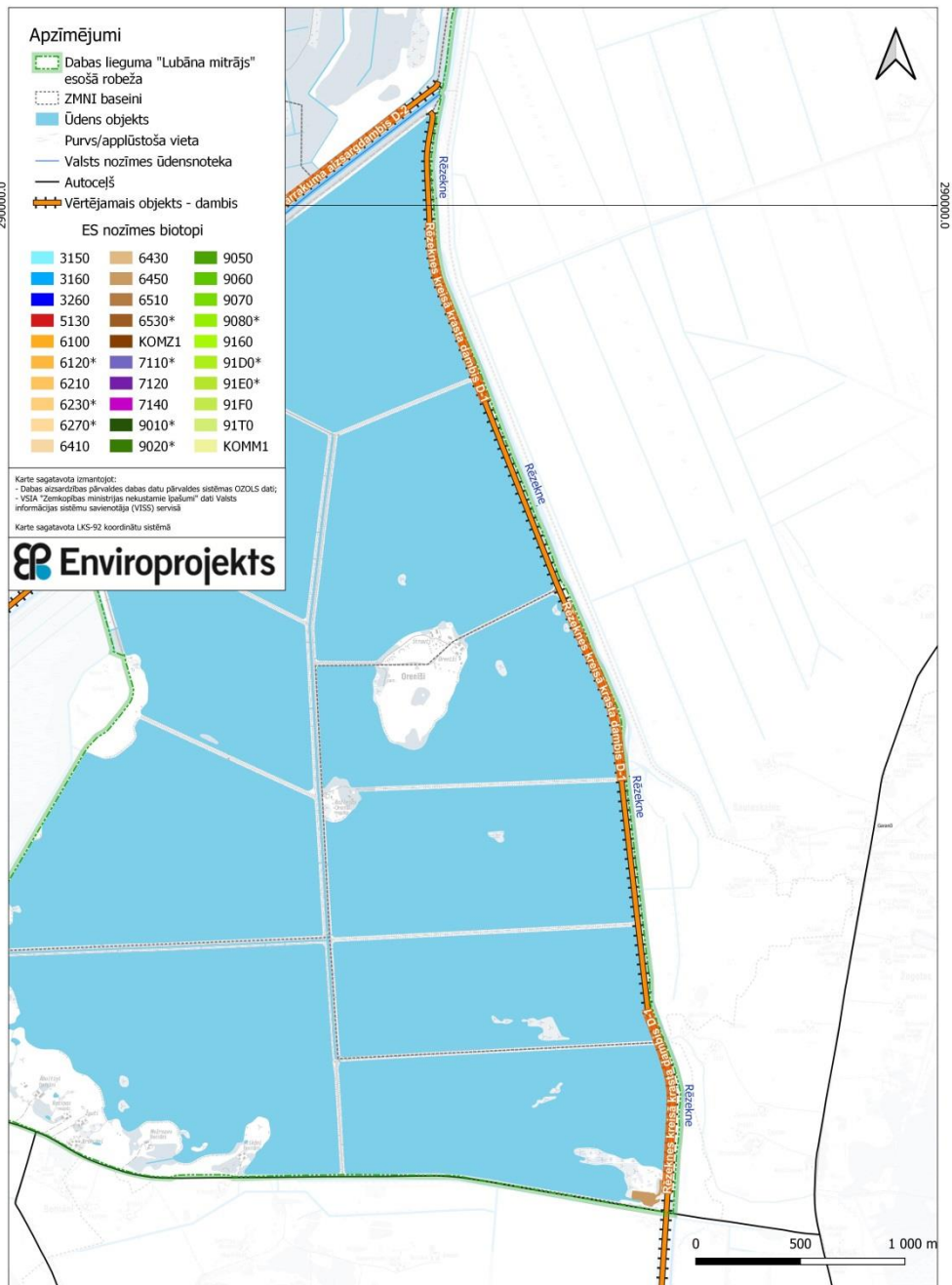

88.attēls. ES nozīmes biotipi ANM projektu teritorijā, Džilaunes poldera aizsardzības D-1 Balvu novadā

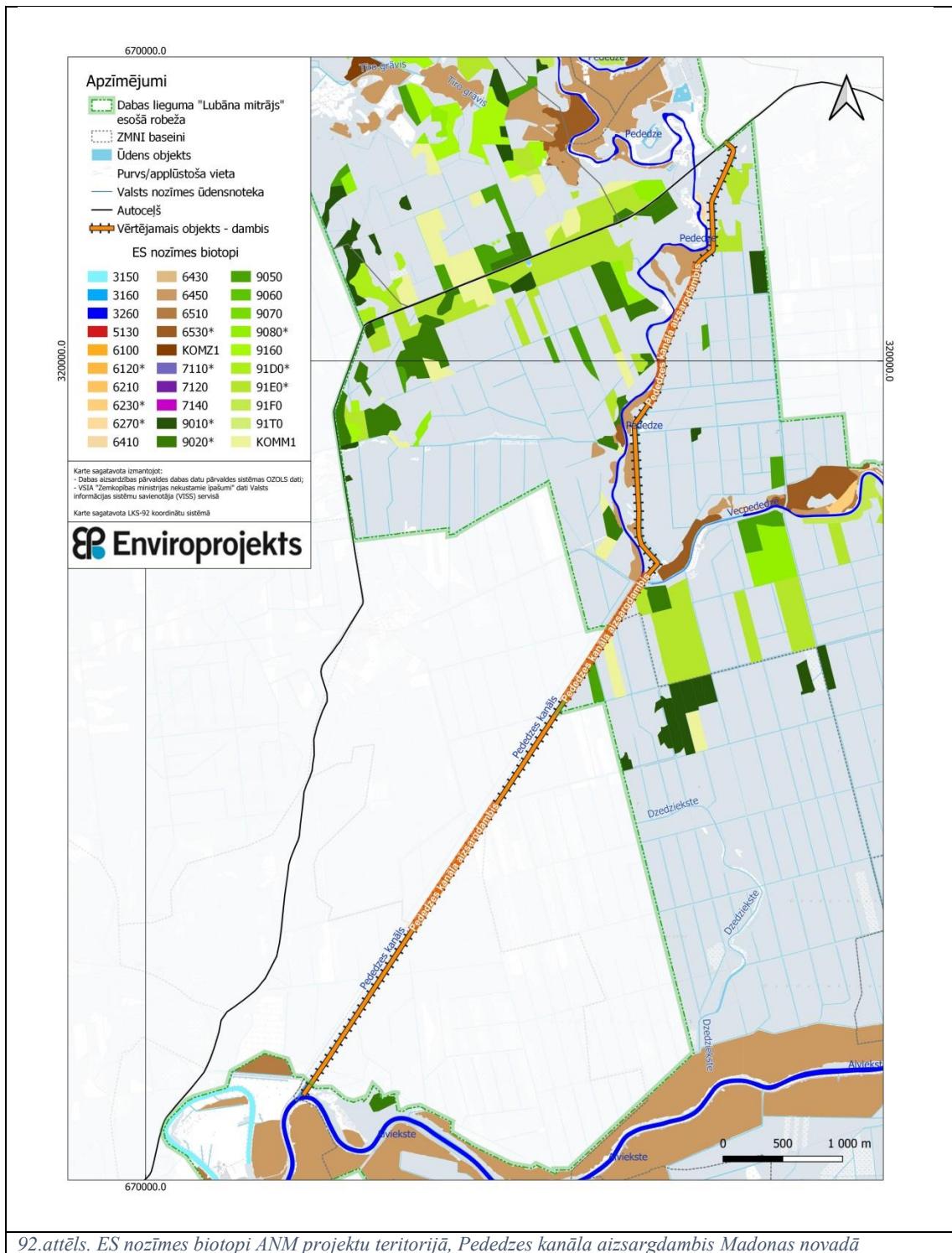

89.attēls. ES nozīmes biotopi ANM projektu teritorijā, Lubāna ezera Austrumu dambis D-1 Rēzeknes novadā

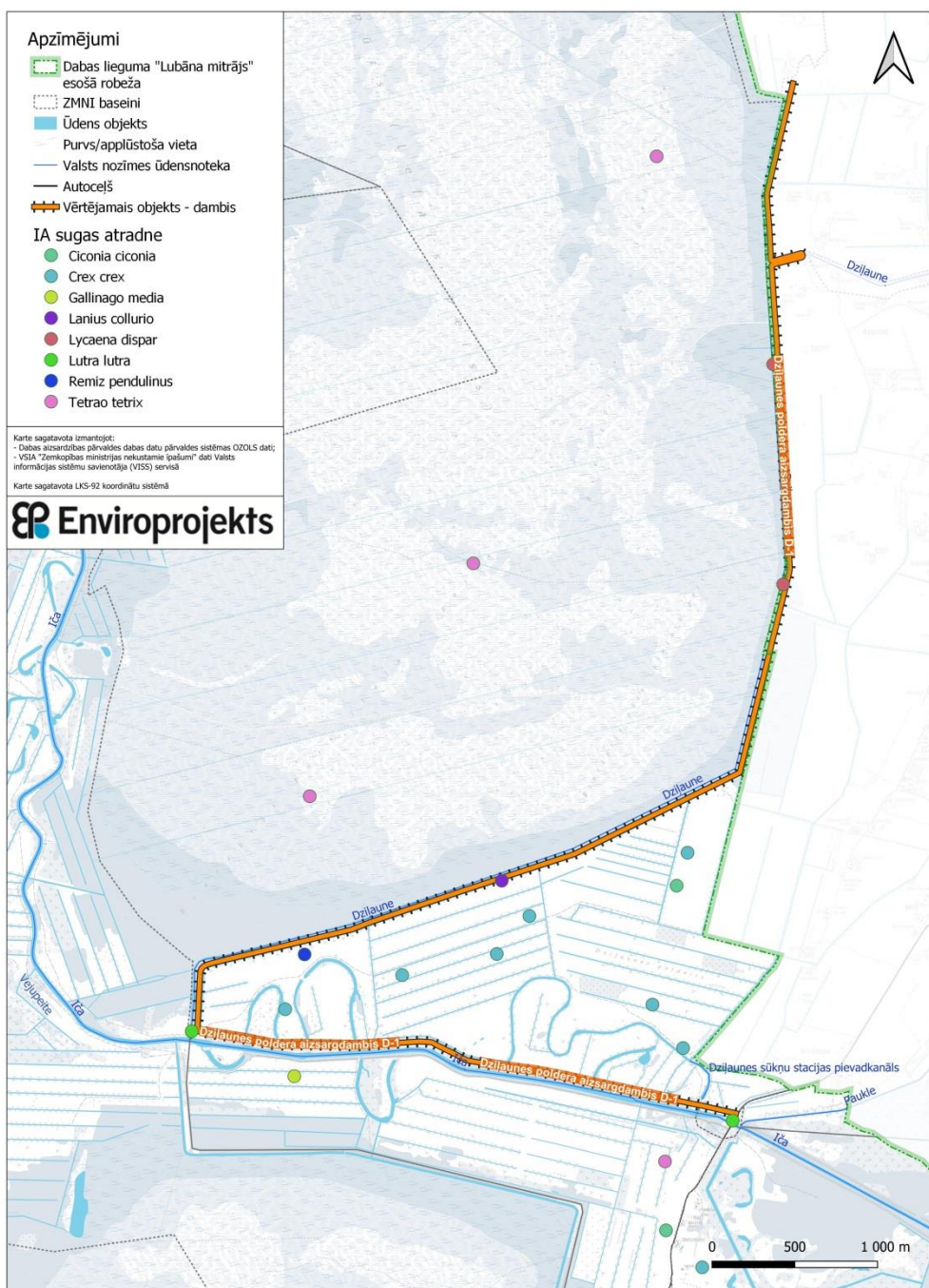

91.attēls. ES nozīmes biotopi ANM projektu teritorijā, Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1 Rēzeknes novadā

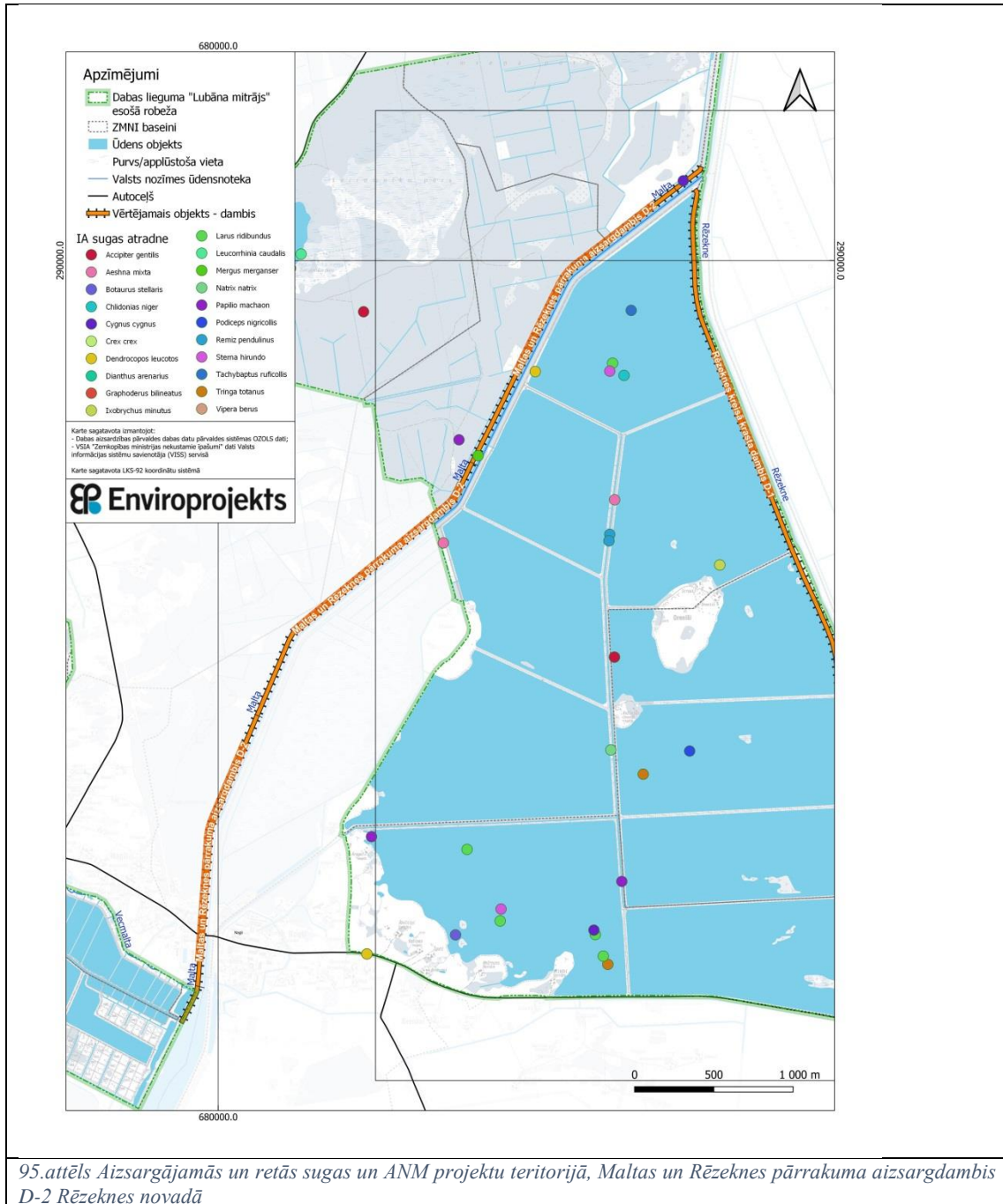
92.attēls. ES nozīmes biotopi ANM projektu teritorijā, Pededzes kanāla aizsargdambis Madonas novadā

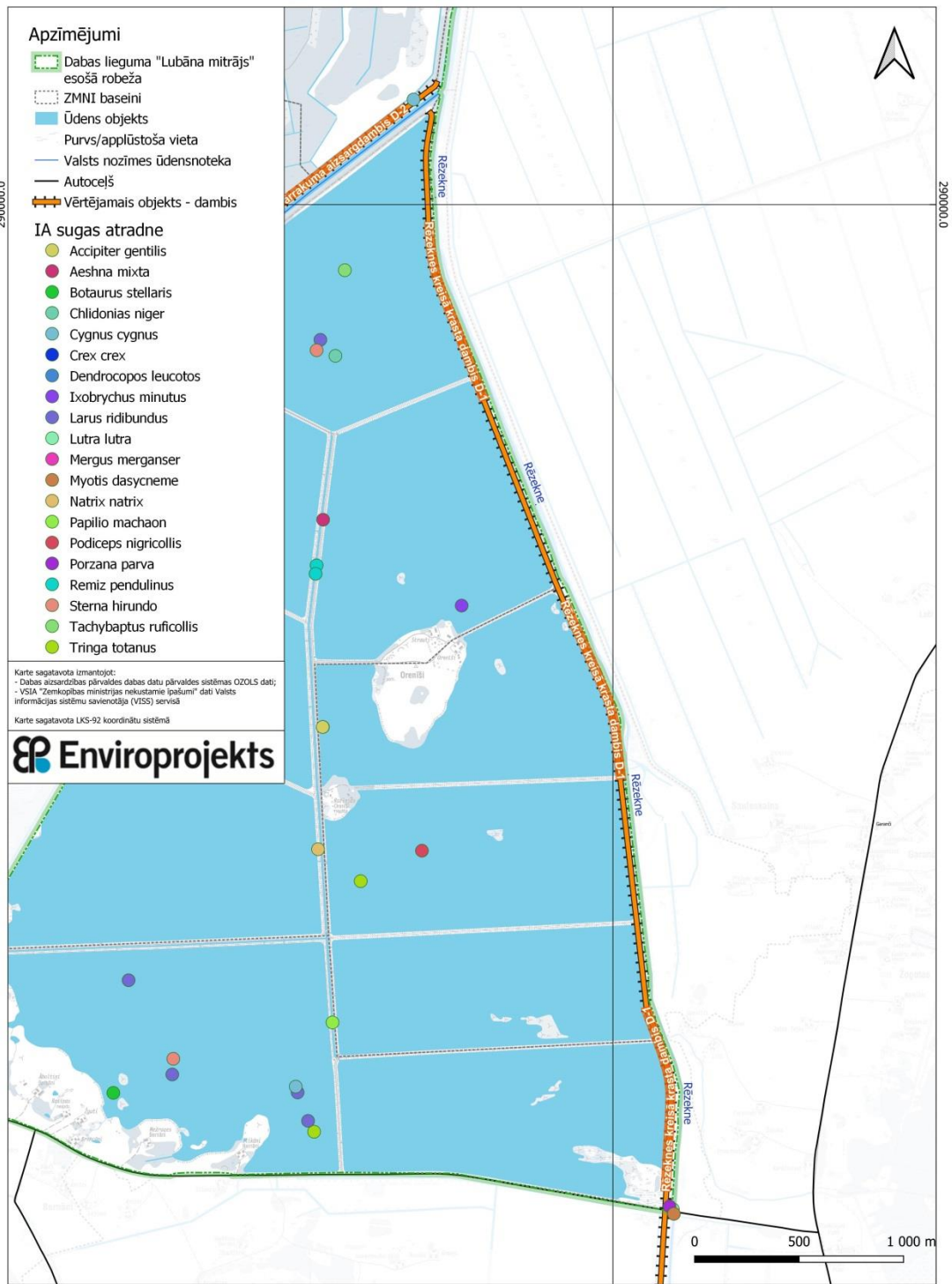
93.attēls Aizsargājamās un retās sugas un ANM projektu teritorijā, Džiļauņu poldera aizsargdambis D-1 Balvu novadā

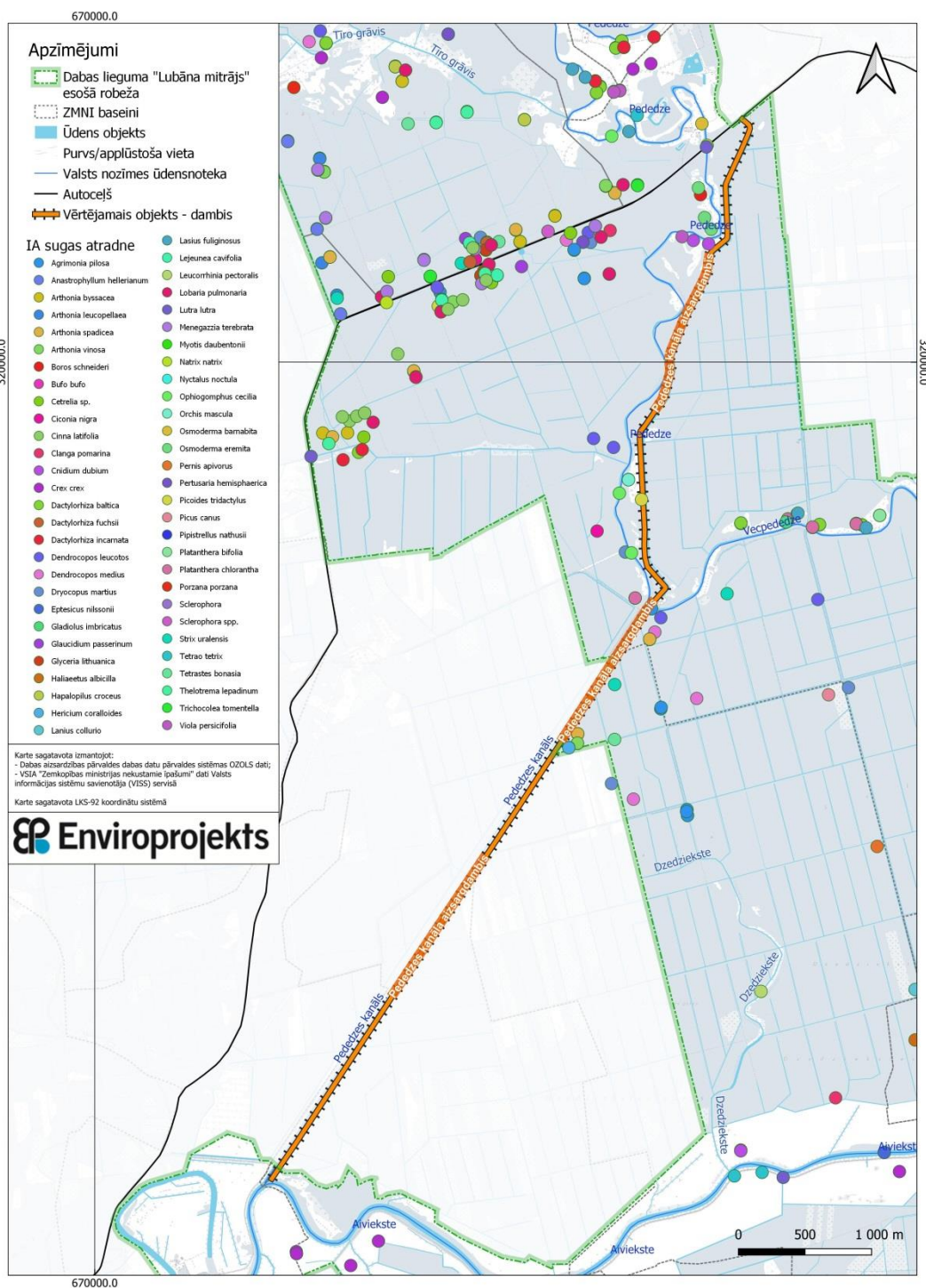
94.attēls Aizsargājamās un retās sugas un ANM projektu teritorijā, Lubāna ezera Austrumu dambis D-1 Rēzeknes novadā

95.attēls Aizsargājamās un retās sugas un ANM projektu teritorijā, Malta un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2 Rēzeknes novadā

96.attēls Aizsargājamās un retās sugas un ANM projektu teritorijā, Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1 Rēzeknes novadā

97.attēls Aizsargājamās un retās sugas un ANM projektu teritorijā, Pededzes kanāla aizsargdambis Madonas novadā

6.1 Atļautie meliorācijas sistēmas apsaimniekošanas pasākumi Izvērtējamie objekti ietilpst sekojošu ūdensteču sateces baseinu teritorijās:

Dziļjaunes poldera aizsargdambis D-1 Balvu novadā;

Dziļāunes polderis no iztekas līdz ietekai Dziļāunē (426122), Dziļāune no Dziļāunes poldera teritorijas līdz ietekai Ičā (426121), Ičā no Dziļāunes poldera krājbaseina līdz Dziļāunei (426131), Ičā no Dziļāunes līdz ietekai Aiviekstē (42611)

Lubāna ezera Austrumu dambis D-1 Rēzeknes novadā;

Lubāna ezers (4275),

Maltas un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2 Rēzeknes novadā;

Malta no Lauzas līdz ietekai Rēzeknē (428211)

Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1 Rēzeknes novadā;

Malta no Lauzas līdz ietekai Rēzeknē (428211), Rēzekne no Sūļupes līdz Maltai (4283), Rēzeknīte no iztekas līdz ietekai Īdeņas kanālā (42344421, mainīts kods 423446),

Pededzes kanāla aizsargdambis Madonas novadā;

Pededze, Pededze no Tīro grāvja līdz Aiviekstei (42411); Bolupe, Bolupe no Vārnienes līdz ietekai Aiviekstē (425412); Aiviekste, Aiviekste no Abaines līdz Pededzei (4251); Aiviekste, Aiviekste no Vecpededzes līdz Abainei (4253); Aiviekste, Aiviekste no Pededzes līdz Liedei (4239) (skatīt 4.attēlu "Dati no meliorācijas sistēmu datu bāzes izvērtētajā teritorijā").

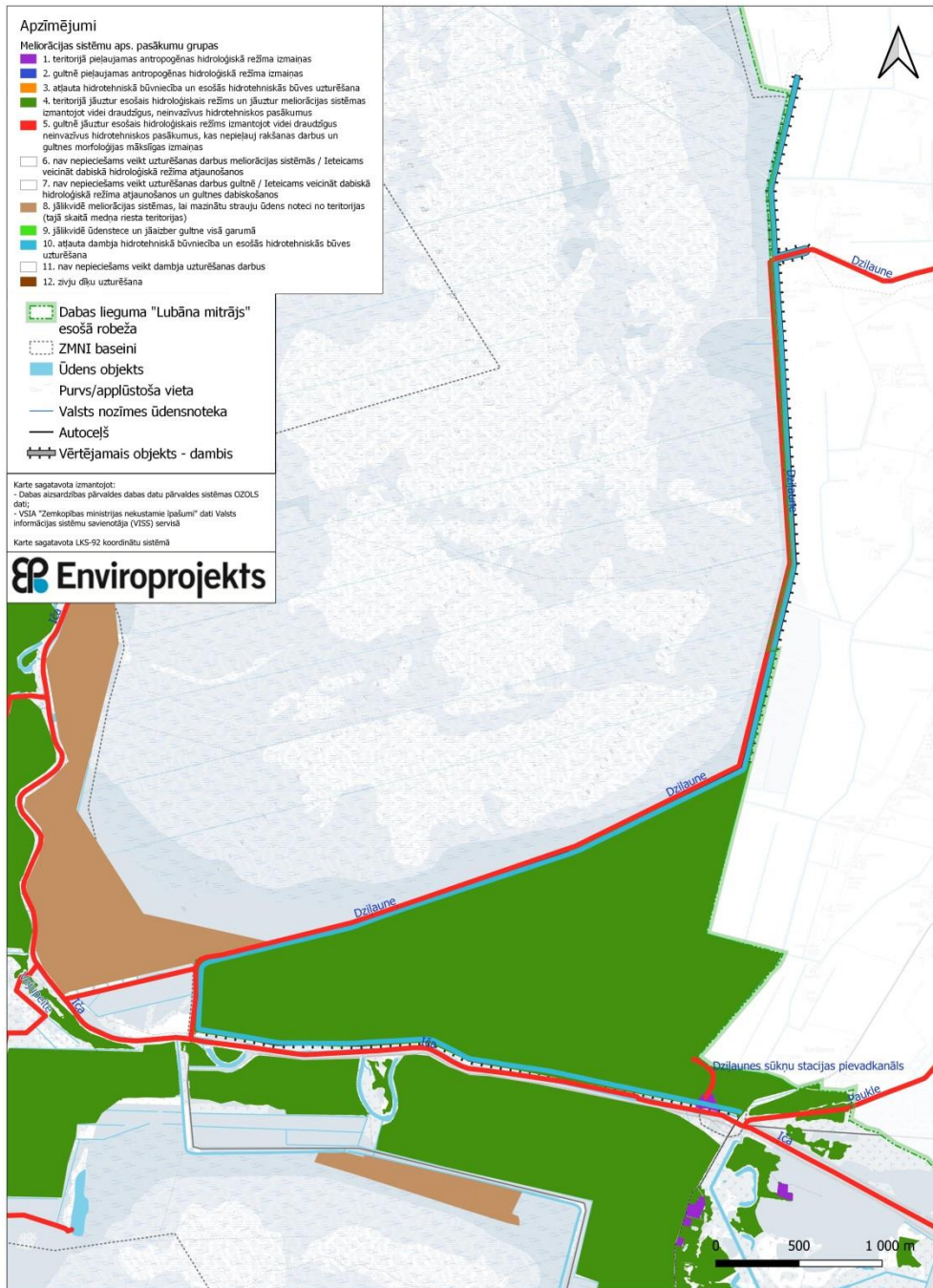
Atļautās darbības ANM plānā iecerēto projektu ietvaros apkopotas 6. tabulā.

Atļautās apsaimniekošanas pasākumu īstenošanas vietas skatīt 98. – 102. attēlos *Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumi*.

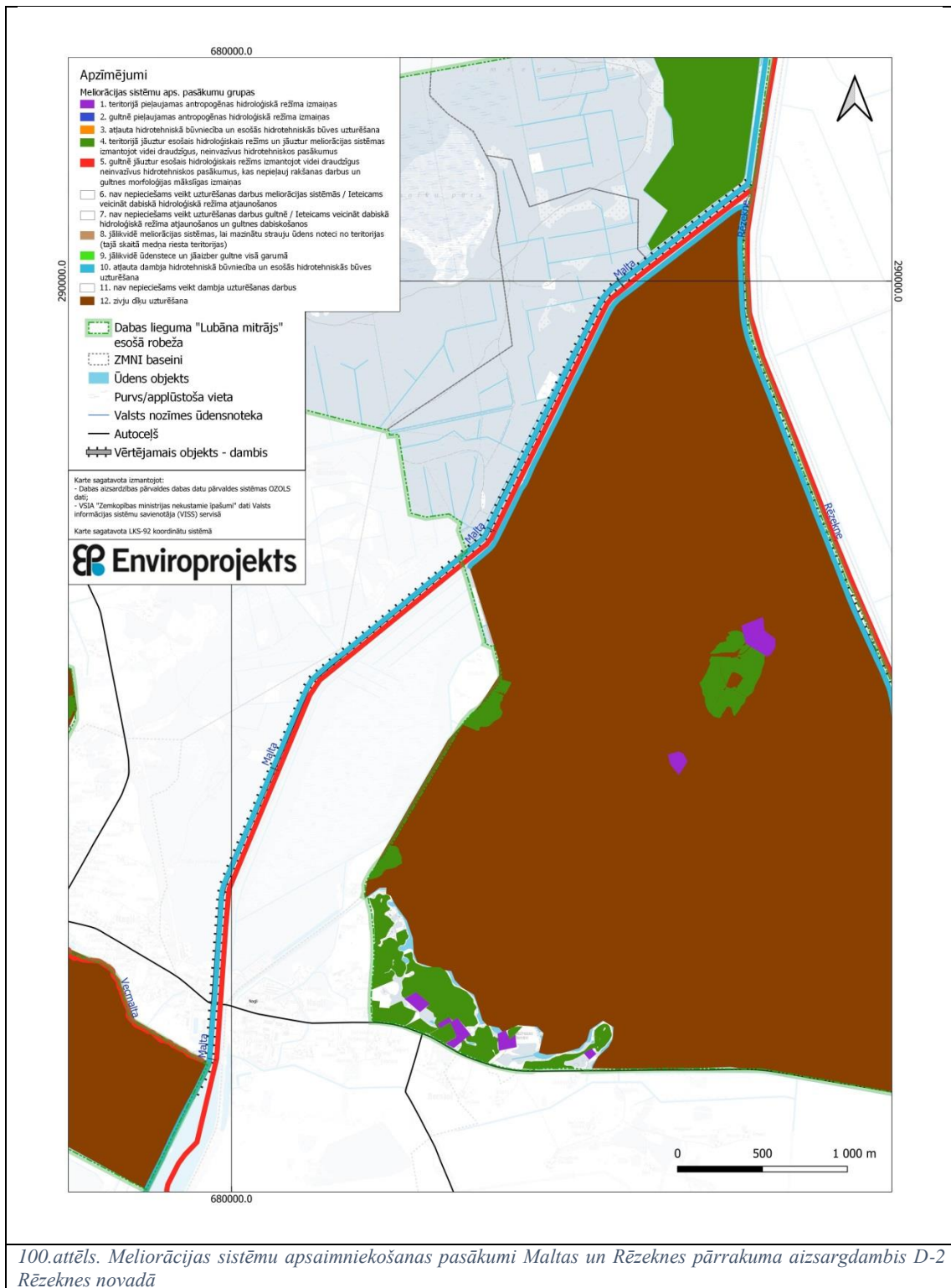
6.tabula. Atļautās darbības ANM plānā iecerēto projektu ietvaros

Apsaimniekošanas pasākuma grupa	Atļautās darbības
Dziļāunes poldera aizsargdambis D-1 Balvu novadā	
01	Atļauts veikt nosusināšanas sistēmu uzturēšanu un izbūvi, lietus kanalizācijas sistēmu uzturēšanu un izbūvi, būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, veikt to pārbūvi un atjaunošanu, jaukt bebru aizsprostus, attīrīt gultni no kritālām
03	Atļauta hidrotehniskā būvniecība esošās hidrotehniskās būves uzturēšana
04	Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus un neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus
05	Gultnē jāuztur esošais hidroloģiskais režīms izmantojot videi draudzīgus neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus, kas nepieļauj rakšanas darbus un gultnes morfoloģijas mākslīgas izmaiņas
07	Nav nepieciešams veikt uzturēšanas darbus gultnē / Ieteicams veicināt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanos un gultnes dabiskošanos (kartē bez krāsas)
10	Atļauta dambja hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana
Lubāna ezera Austrumu dambis D-1 Rēzeknes novadā	
	Ņemot vērā Rēzeknes novada pašvaldības ieinteresētību šīs teritorijas potenciālajā attīstībā atbilstoši teritorijas plānojumā paredzētajiem

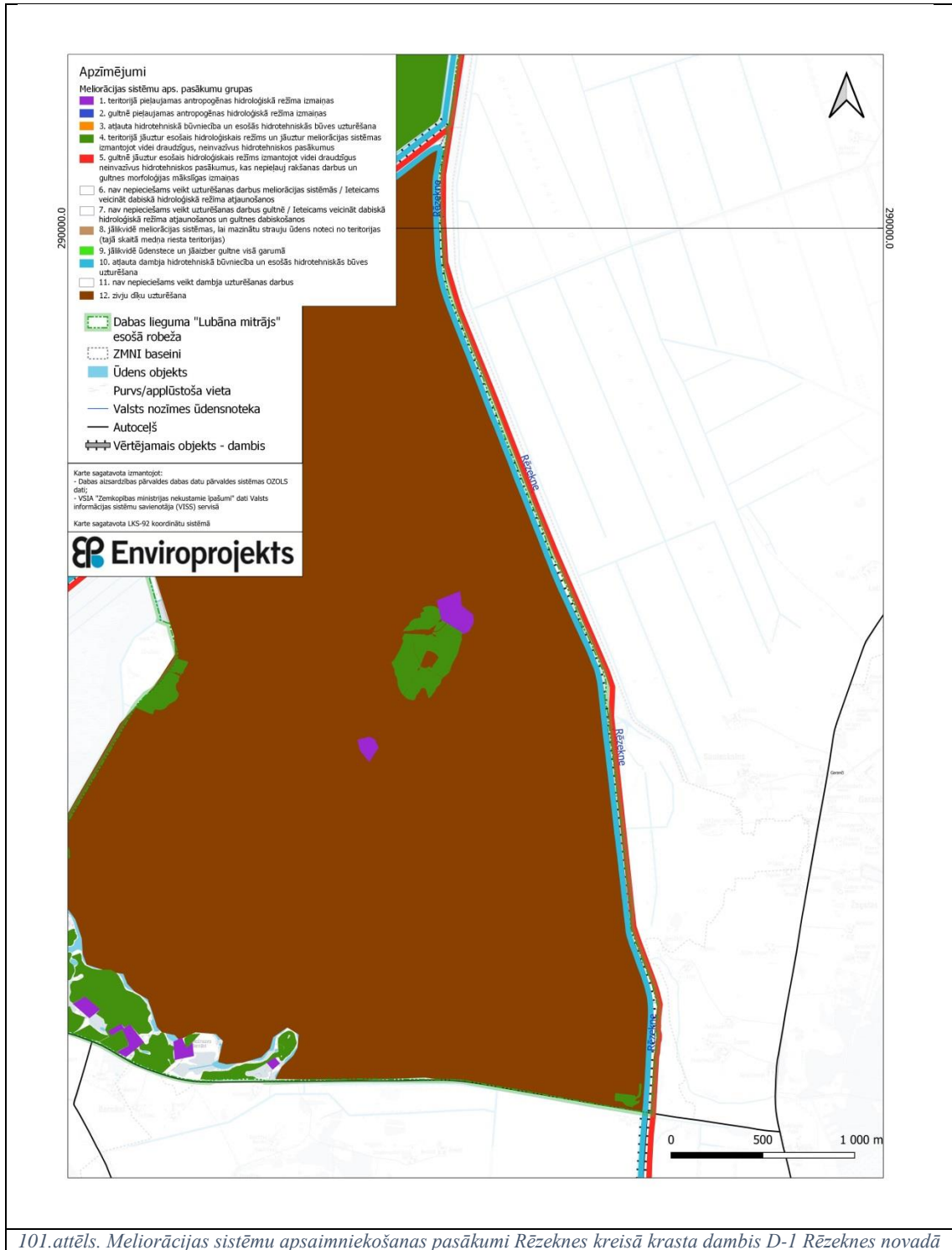
Apsaimniek ošanas pasākuma grupa	Atļautās darbības
	darbības veidiem: zivju dīķi un lauksaimniecība Austrumu dambja atjaunošana un nostiprināšana atļauta līdz projektētajām atzīmēm bez ietekmes uz vidi novērtējuma.
Maltas un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2 Rēzeknes novadā	
01	Atļauts veikt nosusināšanas sistēmu uzturēšanu un izbūvi, lietus kanalizācijas sistēmu uzturēšanu un izbūvi, būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, veikt to pārbūvi un atjaunošanu, jaukt bebru aizsprostus, attīrīt gultni no kritālām
04	Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus un neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus
05	Gultnē jāuztur esošais hidroloģiskais režīms izmantojot videi draudzīgus neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus, kas nepieļauj rakšanas darbus un gultnes morfoloģijas mākslīgas izmaiņas
10	Atļauta dambja hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana
12	Zivju dīķu uzturēšana
Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1 Rēzeknes novadā	
01	Atļauts veikt nosusināšanas sistēmu uzturēšanu un izbūvi, lietus kanalizācijas sistēmu uzturēšanu un izbūvi, būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, veikt to pārbūvi un atjaunošanu, jaukt bebru aizsprostus, attīrīt gultni no kritālām
04	Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus un neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus
05	Gultnē jāuztur esošais hidroloģiskais režīms izmantojot videi draudzīgus neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus, kas nepieļauj rakšanas darbus un gultnes morfoloģijas mākslīgas izmaiņas
10	Atļauta dambja hidrotehniskā būvniecība un esošās hidrotehniskās būves uzturēšana
12	Zivju dīķu uzturēšana
Pededzes kanāla aizsargdambis Madonas novadā	
01	Atļauts veikt nosusināšanas sistēmu uzturēšanu un izbūvi, lietus kanalizācijas sistēmu uzturēšanu un izbūvi, būvēt hidrotehniskas būves un ierīkot meliorācijas sistēmas, veikt to pārbūvi un atjaunošanu, jaukt bebru aizsprostus, attīrīt gultni no kritālām
02	Gultnē pieļaujamas antropogēnas hidroloģiskā režīma izmaiņas
03	Atļauta hidrotehniskā būvniecība esošās hidrotehniskās būves uzturēšana
04	Teritorijā jāuztur esošais hidroloģiskais režīms un jāuztur meliorācijas sistēmas izmantojot videi draudzīgus un neinvazīvus hidrotehniskos pasākumus
06	Nav nepieciešams veikt uzturēšanas darbus meliorācijas sistēmās / leteicams veicināt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanos (kartē bez krāsas)
07	Nav nepieciešams veikt uzturēšanas darbus gultnē / leteicams veicināt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanos un gultnes dabiskošanos (kartē bez krāsas)

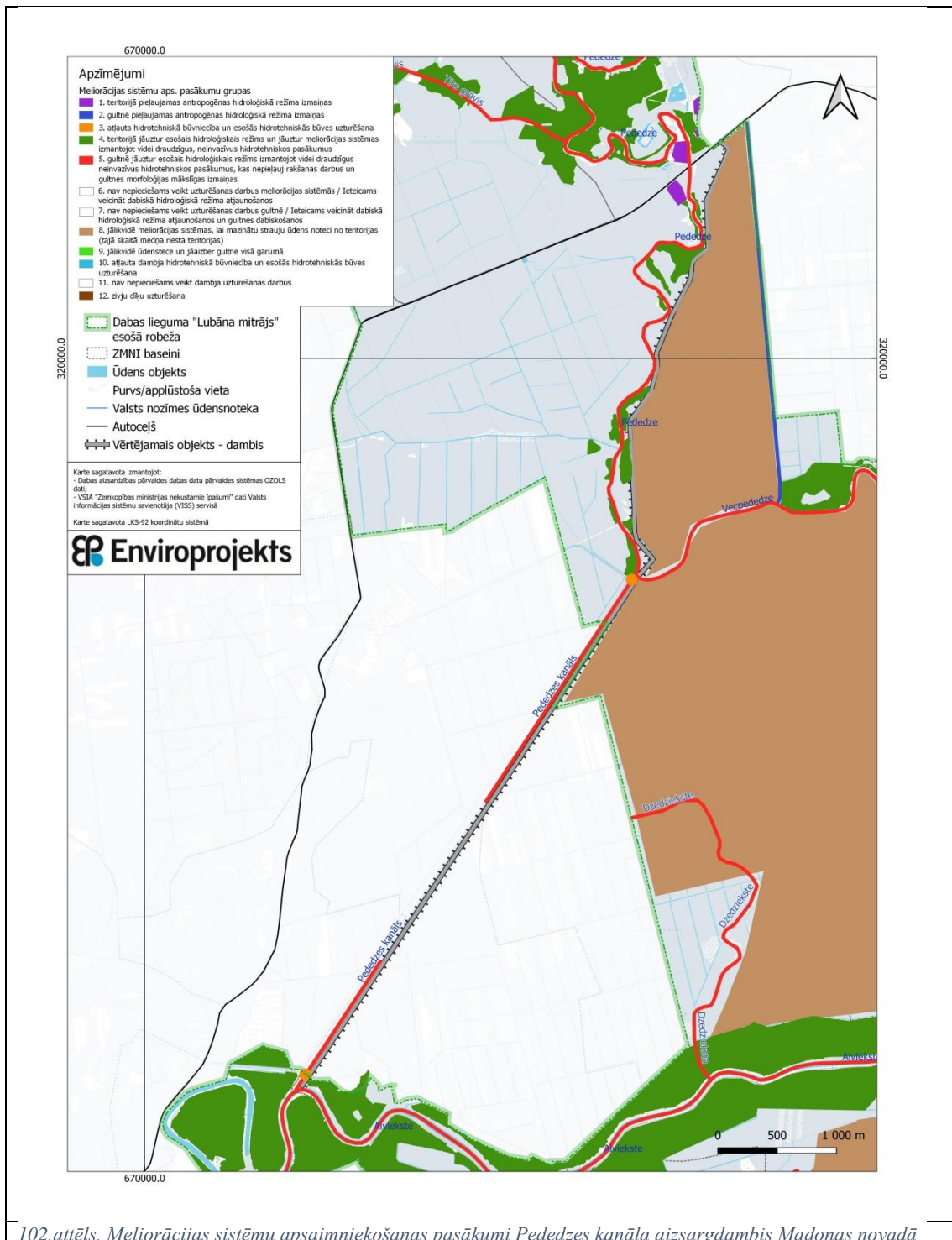
98.attēls. Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumi Dzilaunes poldera aizsargdambis D-1 Balvu novadā

100.attēls. Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumi Maltas un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2 Rēzeknes novadā

101.attēls. Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumi Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1 Rēzeknes novadā

102.attēls. Meliorācijas sistēmu apsaimniekošanas pasākumi Pededzes kanāla aizsargdambis Madonas novadā

6.2 Ekspertu vērtējuma apkopojums

Iecerētie ANM pasākumi vērtēti saskaņā ar 87. attēlā doto algoritmu, kur primāri tiek vērtētas dabas vērtības un papildus infrastruktūra un antropogēnā vide dabas lieguma "Lubāna mitrājs" teritorijā. Ņemot vērā to, ka aizsargājamās dabas teritorijās plūdi ir dabiska sastāvdaļa un priekšnoteikums dabas vērtību pastāvēšanai, situācijā, ja ANM iespējamo investīciju projekta nepieciešamību pamato apdzīvoto vietu applūšanas risks, kas mazinātu plūdu risku.

Sugu un biotopu ekspertu vērtējums apkopots 7.tabulā.

7.tabula. ANM projektu dati un novērtējums

Nr.	ANM projekts	ZMNĪ ANM Projekta dati ⁷	Ekspertu vērtējums un rekomendācijas par projektiem
1.	Dziļāunes poldera aizsargdambis D-1 Balvu novadā	<p>Dziļāunes polderis ir nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorija, līdz ar to primāri tam ir jānodrošina mitruma režīms lauksaimnieciskai ražošanai un poldera applūšana nav pieļaujama. Dziļāunes poldera aizsargdambis D-1 uzbūvēts 1984. - 87. gadā un no applūšanas pasargā 710 ha zemes. Poldera teritorijas ilgstoša applūšana var radīt ekonomiskos zaudējumus aptuveni 0,7 miljonu eiro apmērā lauksaimniecības zemju īpašniekiem par neiegūto ražu, neskaitot zaudējumus poldera teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem. Dziļāunes poldera baseina teritorijā atrodas Bērzpils ciems.</p> <p>aizsargdambja nogāzēs izveidojušies noslīdējumi un izskalojumi, kas rada avārijas draudus. Sakarā ar lielo bebru daudzumu līcas un Dziļāunes upēs, aizsargdambim ir radīti neatgriezeniski bojājumi dambja ķermenī, izveidotas daudzas bebru alas. Aizsargdambis vairākās vietās nosēdies vairāk par 50 cm un ir nepieciešama dambja atjaunošana līdz projektētajām atzīmēm. Pēc 2017. gada augusta lietus plūdiem līcas upē un tai piegulošajos klānos 10 mēnešus uzturējās ūdeņi, kā rezultātā izslīka tur esošie zālāji un nokalta bērzu audzes. 2018. gadā izvedot nokaltušos kokmateriālus pa esošo aizsargdambi tas tika neatgriezeniski nosēdināts un bojāts, jo bija vienīgā piekļuve šai plūdu skartajai teritorijai.</p>	<p>Daļa poldera un dambja ir dabas lieguma dabas parka zonā. Dambja garākā daļa robežojas ar Bērzpils purvu. Ārpus lieguma polderi ir arī aramzeme.</p> <p>Saskaņā ar dabas ekspertu vērtējumu Dziļāunes poldera atjaunošana īstenojama divās kārtās:</p> <p>1.kārtā īstenojama aizsargdambja atjaunošana uz projektētajām atzīmēm</p> <p>2.kārtā izbūvējami videi draudzīgi risinājumi, kuru rezultātā tiek nodrošināta līcas meandru loku atjaunošana.</p> <p>2.kārta īstenojama dabas aizsardzības plāna darbības periodā.</p> <p>līcas meandru loku atjaunošana nepieciešama, lai plūdu laikā, palu ūdeņu izplūstu palienēs, tādējādi mazinot plūdu riskus lejtecē. Vienlaicīgi tiks nodrošināti labvēlīgi apstākļi klānu pļavu (potenciālā biotopa 6450 Palieņu zālāji) izveidei līcas palienē.</p> <p>Papildus eksperti norāda uz sekojošo:</p> <p>aramzemju ierīkošana kūdras augsnes ir pretrunā CO2 emisiju mazināšanas mērķiem;</p> <p>plūdu draudi, no Bērzpils purva puses, šobrīd nepastāv, jo projektējot polderi pagājušā gadsimta 80tos gados, tika ņemta vērā Bērzpils purva malās esošo mežu nosusināšanas iecere, kas šobrīd vairs nenotiek.</p> <p>Ja Dziļāunes poldera atjaunošana dabas aizsardzības plāna darbības periodā tiek plānota divās kārtās, paredzot arī līcas meandru loku atjaunošanu, šiem pasākumiem nav sagaidāma būtiska ietekme uz dabas vērtībām, kuru aizsardzībai veidots Lubāns kā N2000 teritorija, līdz ar to nebūtu nepieciešams veikt ietekmes uz vidi</p>

⁷Informācijas avots: ZMNĪ sniegtā informācija par ANM projektiem

Nr.	ANM projekts	ZMNĪ ANM Projekta dati ⁷	Ekspertu vērtējums un rekomendācijas par projektiem
			<p>novērtējumu, tādējādi tiks ievēroti arī plāna "Prioritārie rīcības virzieni meliorācijas politikā 2021.–2027. gadam"⁸, rīcības virziena <i>Klimata pārmaiņu mazināšanai un klimata pārmaiņām pielāgota efektīvas meliorācijas nodrošināšana</i> nosacījumi, kas paredz ūdensnoteku un meliorācijas sistēmu atjaunošanu un pārbūvē, piemērot videi draudzīgus meliorācijas sistēmu elementus vai "zaļās infrastruktūras" risinājumus.</p> <p>Ja darbus paredzēts īstenot tikai pirmās kārtas apjomā - tikai aizsargdambja atjaunošana uz projektētajām atzīmēm, veicams ietekmes uz vidi novērtējums.</p>
2.	Lubāna ezera Austrumu dambis D-1 Rēzeknes novadā	<p>Dambis D-1 ir uzbūvēts 1980.gadā un pasargā Īdeņas ciemu un piegulošās platību no applūšanas. Dambis vairākās vietās nosēdies vairāk par 50 cm un ir nepieciešama dambja atjaunošana līdz projektētajām atzīmēm un tā nostiprināšana bez ietekmes uz vidi novērtējuma, tas ir uzturams un atjaunojams. 2017. gada septembrī, lai nepieļautu dambja pārrāvumu tika veikti plūdu seku novēršanas darbi - dambja nostiprināšana, tādējādi pasargājot kultūrvēsturiskus objektus, esošās Īdeņu dīķu platības, kuras tiek izmantotas saimnieciskajām vajadzībām, esošās viensaimniecības un infrastruktūras objektus no applūšanas.</p>	<p>Šobrīd dambis ierobežo no iespējamās applūšanas zālājus (dabas parka zona) un potenciāli izmantojamu zivju dīķu platības (dabas lieguma zona). Teritorijas, kuru aizsardzībai izveidots dambis – zivju dīķi, netiek pilnībā izmantoti saskaņā ar iecerēto mērķi, liela daļa teritorijas šobrīd netiek apsaimniekota. Saskaņā ar dabas aizsardzības plāna ekspertu vērtējumu dambja konstrukcija nav nepieciešama dabas vērtību aizsardzībai, kuru dēļ izveidots dabas liegums. Īdeņas ciema apbūve ir lielākoties ir augstāk par 100 m 2000,5, Lubāna ūdenskrātuves dambju atzīmes ir 96,1-96,6 2000,5 robežās, tādejādi plūdu draudus dambja konstrukcijas bojājumi ciema apbūvei kopumā nerada. Dambim ir ietekme uz ezeru (netiek izskalotas krastā vecās niedres, kas veicina eitrofikāciju un aizaugšanu) un uz zālājiem, teritorijai ir augsts potenciāls atjaunot dabisku Lubāna krastu un palieni (nepieciešamības gadījumā, piemēram kā dambi var izbūvēt Īdeņas ceļu). Rēzeknes novada pašvaldība norāda ka pavasara laikā Austrumu dambja krastā ir novēroti krietni</p>

⁸ <https://www.vestnesis.lv/op/2021/71.3>

Nr.	ANM projekts	ZMNĪ ANM Projekta dati ⁷	Ekspertu vērtējums un rekomendācijas par projektiem
			<p>mazāki veco niedru sanesumi, nekā tie tiek novēroti pie Ziemeļu dambja.</p> <p><u>Sākotnējais vērtējums - ja izvērtējama ANM finansējuma ieguldīšana dambja atjaunošanā</u>, lai novērstu plūdu riskus, šis dambja posms nav kritiski svarīgs plūdu risku novēršanai, kā arī tā saglabāšana neuzlabo dabas vērtību stāvokli.</p> <p>Ņemot vērā Rēzeknes novada pašvaldības ieinteresētību šīs teritorijas potenciālajā attīstībā atbilstoši teritorijas plānojumā paredzētajiem darbības veidiem: zivju dīķi un lauksaimniecība no DA plāna priekšlikumiem apsaimniekošanas pasākumiem dzēsti iebildumu būvdarbiem, kas saistīti ar Austrumu dambja atjaunošanu līdz projektētajām atzīmēm un tā nostiprināšanu bez ietekmes uz vidi novērtējuma.</p>
3.	Maltas un Rēzeknes pārrakuma aizsargdambis D-2 Rēzeknes novadā	Aizsargdambis D-2 uzbūvēts 1966. gadā, tā atjaunošana nav veikta vairāk nekā 55 gadus. Pavasara palu un lietavu rezultātā aizsargdambja nogāzēs izveidojušies noslīdējumi un izskalojumi, kas rada avārijas draudus. Pieguļošās teritorijās ir ūdeņu teritorijas (zivju dīķi).	Zivsaimniecība "Nagli" veic rūpniecisko nozveju un nav pretrunā ar dabas vērtību apsaimniekošanas pasākumiem, kā arī tiks nodrošināta zivju dīķu uzturēšana. Aizsargdambja atjaunošanai uz projektētajām atzīmēm nav sagaidāma būtiska ietekme uz dabas vērtībām, kuru aizsardzībai veidots Lubāns kā N2000 teritorija, līdz ar to nebūtu nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.
4.	Rēzeknes kreisā krasta dambis D-1 Rēzeknes novadā	Dambja D-1 būvdarbi ir veikti 1966. gadā. Šobrīd dambis neatbilst projektētajiem parametriem. Dambis pasargā valsts vietējos autoceļus un pašvaldības autoceļus no applūšanas. Kā arī dambis nodrošina saimniecisko darbību – zivsaimniecību un lauksaimniecību tam pieguļošajās platībās.	Dambja atjaunošana nav pretrunā ar dabas vērtību apsaimniekošanas pasākumiem, kā arī tiks nodrošināta infrastruktūras uzturēšana, zivju dīķu uzturēšana un lauksaimnieciskā darbība pieguļošajās platībās. Aizsargdambja atjaunošanai uz projektētajām atzīmēm nav sagaidāma būtiska ietekme uz dabas vērtībām, kuru aizsardzībai veidots Lubāns kā N2000 teritorija, līdz ar to nebūtu nepieciešams

Nr.	ANM projekts	ZMNĪ ANM Projekta dati ⁷	Ekspertu vērtējums un rekomendācijas par projektiem
			veikt ietekmes uz vidi novērtējumu.
5.	Pededzes kanāla aizsargdambis Madonas novadā	<p>Aizsargdambis ir uzbūvēts 1963.gadā. Aizsargdambja nogāzēs izveidojušies noslīdējumi un izskalojumi, kas rada avārijas draudus. Aizsargdambis daļēji atrodas dabas lieguma "Lubāna mitrājs". Pededzes aizsargdambim piekļaujas meža zemes ar ierīkotām meliorācijas sistēmām. Pededzes kanāla aizsargdambis ir būvēts, lai neļautu Pededzes plūdu pietecei izplūst platībās, tās gultnes kreisā krastā pirms ietekas Aiviekstē, līdz ar to ir iespējams mākslīgi celt ūdens līmeni Aiviekstē pie Pededzes kanāla ietekas un palielināt Aiviekstes caurteci pavasara plūdu sākumā. Ar šāda veida Aiviekstes caurteces palielināšanu panāk, maksimālo plūdu līmeņa un plūdu perioda ilguma samazinājumu. Rezultātā tiek samazinātas Lubānas zemienes ziemeļu daļas applūstošās platības un applūduma ilgums par septiņām – astoņām dienām, kam ir liela nozīme būvnormatīvos noteiktās nosusināšanas normas nodrošināšanai lauksaimniecības un mežsaimniecības zemēm, infrastruktūras būvju (ceļu) saglabāšanai. Aizsargdambja virsa tiek izmantota arī saimnieciskās darbības veikšanai, ugunsdrošības pasākumu veikšanai, dambja un kanāla ekspluatācijas vajadzībām.</p>	<p>Dabas aizsardzības plāna ekspertu vērtējumā DL Lubāna mitrājs nav nepieciešams veikt Pededzes kanāla aizsargdambja uzturēšanas darbus, ieteicams veicināt dabiskā hidroloģiskā režīma atjaunošanos. DL Lubāna mitrājs dabas aizsardzības plāns paredz iespēju atjaunot Vecpededzes plūsmu. Rekomendējama un atbalstāmais risinājums ir slūžu izbūve uz Jaunpedzes – maksimāli atjaunojot Pededzes tecējumu pa Vecpededzi. Plūsmas atjaunošana Vecpededzē veicinātu dabas vērtībām labvēlīgu hidroloģisko apstākļu nodrošināšanu nosusinātajā Vecpededzes ielejā.</p> <p>Tiks mazināti plūdu riski, jo dabas liegumā esošajās mežaudzēs nav nepieciešams veikt nosusināšanu un sausinātu applūduma periodu. Plāns paredz pašregulējošas hidroloģiskās sistēmas izveidi DL Lubāna mitrājs teritorijā, tādējādi nodrošinot labvēlīgus apstākļus purvaino mežu un palieņu zālāju biotopu izveidei.</p> <p>Pededzes kanāla un tam pieguloša aizsargdambja uzturēšana ir pretrunā ar plānu "Prioritārie rīcības virzieni meliorācijas politikā 2021.–2027. gadam"⁹, kurš paredz ūdensnoteku un meliorācijas sistēmu atjaunošanā un pārbūvē, piemērot vidi draudzīgus meliorācijas sistēmu elementus vai "zaļās infrastruktūras" risinājumus.</p> <p>Pededzes aizsargdambja atjaunošanai veicams ietekmes uz vidi novērtējums.</p>

⁹ <https://www.vestnesis.lv/op/2021/71.3>

